

Sisällysluettelo

I OSA	Hallinnon ja toiminnan järjestäminen	6
1 luku	Kaupungin johtaminen.....	6
1 §	Hallintosäännön soveltaminen.....	6
2 §	Kaupungin johtamisjärjestelmä.....	6
3 §	Kaupungin viestintä	6
2 luku	Toimielinorganisaatio	7
4 §	Valtuusto.....	7
5 §	Kaupunginhallitus, omistajaohjausjaosto ja lähidemokratiajaosto.....	7
6 §	Tarkastuslautakunta	7
7 §	Kaupunkirakennelautakunta ja tiejaosto	8
8 §	Ympäristö- ja rakennuslautakunta	8
9 §	Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	8
10 §	Kasvun ja oppimisen lautakunta.....	8
11 §	Perusturva- ja terveyslautakunta ja yksilöasioiden jaosto.....	8
12 §	Savo-Pielisen jätelautakunta.....	9
13 §	Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	9
14 §	Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta	10
15 §	Kuntatekniikkaliikelaitoksen johtokunta	10
16 §	Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunta.....	10
17 §	Työterveysliikelaitoksen johtokunta.....	10
18 §	Vaalitoimielimet	10
19 §	Vaikuttamistoimielimet	10
20 §	Palvelualueet ja erilliset taseyksiköt.....	10
21 §	Palvelualueista vastaavat toimielimet.....	13
3 luku	Henkilöstöorganisaatio	14
22 §	Kaupunginjohtaja	14
23 §	Palvelualueiden organisaatio ja tehtävät.....	14
24 §	Palvelualuejohtajat	14
25 §	Asiakkuusjohtajat	15
26 §	Palvelupäälliköt	15
27 §	Toimintayksiköiden esimiehet	16
28 §	Liikelaitoksen johtajat.....	16
29 §	Pelastusjohtaja	16
4 luku	Konserniohjaus.....	16
30 §	Kaupunkikonserni	16

31 §	Konsernijohto	16
5 luku	Toimielinten ja luottamushenkilöiden tehtävät sekä toimivallan jako	17
32 §	Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisulta	17
33 §	Kaupunginhallituksen omistajaohjauksen tehtävät ja ratkaisulta	19
34 §	Kaupunginhallituksen lähidemokratiajaoston tehtävät ja ratkaisulta	19
35 §	Kaupunkirakenne-, hyvinvoinnin edistämisen, kasvun ja oppimisen sekä perusturva- ja terveyslautakunnan yleistehtävät	19
36 §	Kaupunkirakennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	20
37 §	Tiejaoston erityistehtävät ja ratkaisulta	22
38 §	Ympäristö- ja rakennuslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	22
39 §	Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	24
40 §	Kasvun ja oppimisen lautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	24
41 §	Perusturva- ja terveyslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	25
42 §	Yksilöasioiden jaoston erityistehtävät ja ratkaisulta	25
43 §	Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	25
44 §	Savo-Pielisen jätelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	26
45 §	Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisulta	27
46 §	Kuntatekniikkaliikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja ratkaisulta	28
47 §	Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja ratkaisulta	29
48 §	Työterveysliikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja ratkaisulta	30
49 §	Toimivallan edelleen siirtäminen	31
50 §	Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta	31
51 §	Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi	31
52 §	Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	31
6 luku	Toimivalta henkilöstöasioissa	32
53 §	Määräysten soveltaminen	32
54 §	Virka- ja työsuhteet	32
55 §	Palvelussuhteeseen ottaminen	33
56 §	Yleistoimivalta	33
57 §	Virkojen ja tehtävien palkkaus	34
58 §	Tehtäväkohtaisen palkan pysyvä tarkistaminen sopimusaloittain	34
59 §	Tehtäväkohtaisen palkan määräaikainen tarkistaminen	34
60 §	Työkokemuslisät ja muut vastaavat lisät	34
61 §	Kannustava palkkaus	35
62 §	Virkavapaan ja työloman myöntäminen, keskeyttäminen, peruuttaminen, virkamatkamääräyksen antaminen ja koulutukseen osallistuminen	35
63 §	Palvelussuhteen irtisanominen, purkaminen, varoituksen antaminen ja lomauttaminen	36
64 §	Virantoimituksesta pidättäminen	36
65 §	Väliaikainen virantoimituksesta pidättäminen	36

66 §	Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen, viranhaltijan siirtäminen toiseen virka- tai työsuhteeseen	36
67 §	Viranhaltijan sivutoimilupa ja sivutoimi-ilmoitus.....	37
68 §	Johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevien työaikakorvaukset	37
69 §	Muut määräykset	37
70 §	Liikelaitoksia koskevat määräykset henkilöstöasioissa.....	37
71 §	Tytäryhteisöjä koskevat henkilöstöpoliittiset periaatteet	37
7 luku	Asiakirjahallinnon järjestäminen	37
72 §	Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät	37
73 §	Lautakunnan asiakirjahallinnon tehtävät.....	38
II OSA	Talous ja valvonta	38
8 luku	Taloudenhoito	38
74 §	Talousarvio ja taloussuunnitelma.....	38
75 §	Talousarvion täytäntöönpano	38
76 §	Talousarvion muutokset	38
77 §	Poistosuunnitelman hyväksyminen.....	39
78 §	Avustukset ja takaukset	39
79 §	Rahatoimen hoitaminen	39
80 §	Maksuista päättäminen	39
81 §	Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut.....	39
9 luku	Ulkoisen valvonta.....	40
82 §	Ulkoisen valvonta ja sisäinen valvonta.....	40
83 §	Tarkastuslautakunnan kokoukset.....	40
84 §	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi	40
85 §	Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät.....	40
86 §	Tilintarkastusyhteisön valinta	41
87 §	Tilintarkastajan tehtävät.....	41
88 §	Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät.....	41
89 §	Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	41
90 §	Tarkastustoimisto	41
10 luku	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	41
91 §	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.....	41
92 §	Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	41
93 §	Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	42
94 §	Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	42
95 §	Sisäisen tarkastuksen tehtävät.....	42
III OSA	Valtuusto	43
11 luku	Valtuuston toiminta	43

96 §	Valtuuston toiminnan järjestelyt.....	43
97 §	Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi.....	43
98 §	Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	43
99 §	Istumajärjestys	43
12 luku	Valtuuston kokoukset	44
100 §	Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	44
101 §	Kokoukutsu	44
102 §	Esityslista.....	44
103 §	Sähköinen kokoukutsu	44
104 §	Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	44
105 §	Jatkokokous.....	45
106 §	Varavaltuutetun kutsuminen	45
107 §	Läsnäolo kokouksessa	45
108 §	Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja.....	45
109 §	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.....	45
110 §	Asioiden käsittelyjärjestys.....	46
111 §	Puheenvuorot.....	46
112 §	Puheenvuorojen käyttäminen.....	46
113 §	Käsittelyn siirtämistä koskeva ehdotus.....	46
114 §	Ehdotukset	47
115 §	Äänestystapa ja äänestysjärjestys	47
116 §	Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	47
13 luku	Vaalit.....	48
117 §	Yleiset määräykset.....	48
118 §	Enemmistövaali	48
119 §	Valtuuston vaalilautakunta	48
120 §	Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto.....	48
121 §	Ehdokaslistojen laatiminen	48
122 §	Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	49
123 §	Ehdokaslistojen yhdistelmä.....	49
124 §	Suhteellisen vaalin toimittaminen.....	49
125 §	Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen	49
14 luku	Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus.....	49
126 §	Valtuutettujen aloitteet	49
127 §	Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys.....	50
128 §	Kyselytunti.....	50
IV OSA	Päätöksenteko- ja hallintomenettely	50
15 luku	Kokousmenettely.....	50

129 §	Määräysten soveltaminen.....	50
130 §	Toimielimen päätöksentekotavat.....	50
131 §	Kokousaika ja –paikka.....	51
132 §	Kokouskutsu ja esityslista.....	51
133 §	Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	51
134 §	Jatkokokous.....	51
135 §	Varajäsenen kutsuminen.....	52
136 §	Läsnäolo kokouksessa	52
137 §	Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä.....	52
138 §	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.....	52
139 §	Tilapäinen puheenjohtaja	52
140 §	Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot.....	52
141 §	Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	52
142 §	Esittelijät	52
143 §	Esittely.....	53
144 §	Esteellisyys	53
145 §	Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	53
146 §	Ehdotukset ja keskustelun päättäminen.....	53
147 §	Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	54
148 §	Äänestykseen otettavat ehdotukset.....	54
149 §	Äänestys ja vaali	54
150 §	Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	54
151 §	Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille	55
16 luku	Muut määräykset.....	55
152 §	Aloiteoikeus.....	55
153 §	Aloitteen käsittely.....	55
154 §	Aloitteen tekijälle annettavat tiedot.....	56
155 §	Asiakirjojen allekirjoittaminen.....	56
156 §	Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen.....	56
V OSA	Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet.....	56
17 luku	Kokouspalkkiot ja ansionmenetykset	56
157 §	Yleiset määräykset.....	56
158 §	Kokouspalkkiot	57
159 §	Vuosipalkkiot.....	57
160 §	Ansionmenetyksen korvaaminen	59
161 §	Tulkintatilanteiden ratkaiseminen.....	60
162 §	Voimaantulo.....	60

I OSA

Hallinnon ja toiminnan järjestäminen

1 luku

Kaupungin johtaminen

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Kuopion kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä

Kaupungin ja kaupunkikonsernin johtaminen noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä perustuu kaupunkistrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.

Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Valtuuston puheenjohtaja edistää valtuustotyön vastuullisuutta ja tuloksellisuutta yhdessä valtuustoryhmien kanssa.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa on säädetty,

1. seurata lautakuntien, johtokuntien ja niiden jaostojen, toimikuntien sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä ryhtyä tarvittaessa laissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi;
2. seurata kaupungin kehitystä ja tehdä kaupunginhallitukselle sitä koskevia aloitteita,
3. edistää kaupunginhallituksen ja kaupungin muiden toimielinten välistä yhteistoimintaa.

Kaupunginhallituksen varapuheenjohtajien tehtävänä on seurata omistajaohjaus- ja henkilöstöasioita kaupunginhallituksen tarkemmin määräämällä tavalla.

Kaupunginhallituksen jäsenen tulee erityisesti seurata sen lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan toimintaa, johon kaupunginhallitus on valinnut hänet edustajakseen. Hänen tulee myös antaa kaupunginhallitukselle, sen puheenjohtajalle ja kaupunginjohtajalle tietoja lautakunnan ja johtokunnan sekä sen alaisen toimintayksikön tai laitoksen toimialaan kuuluvista asioista.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

3 § Kaupungin viestintä

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin viestintää ja tiedottamista kaupungin toiminnasta.

Kaupunginhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.

Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat, johtokunnat, kaupunginjohtaja sekä johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kaupungin eri asukasryhmien tarpeet.

2 luku

Toimielinorganisaatio

4 § Valtuusto

Valtuustossa on 59 valtuutettua sekä kuntalain mukainen määrä varavaltuutettuja.

Valtuuston toimintaa koskevat määräykset ovat 11–14 luvuissa.

5 § Kaupunginhallitus, omistajaohjausjaosto ja lähidemokratiajaosto

Kaupunginhallituksessa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi (2) vuotta.

Kaupunginhallitus johtaa elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueita.

Kaupunginhallituksessa on omistajaohjausjaosto, jossa on kaupunginhallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä kaksi muuta kaupunginhallituksen keskuudestaan toimikaudekseen valitsemaa jäsentä. Kaupunginhallitus nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallituksessa on lähidemokratiajaosto, jossa on 5 kaupunginhallituksen keskuudestaan toimikaudekseen valitsemaa jäsentä. Kaupunginhallitus nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

6 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 4-7 muuta jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Tarkastuslautakunnan toimikausi on sama kuin valtuuston toimikausi.

7 § Kaupunkirakennelautakunta ja tiejaosto

Kaupunkirakennelautakunta johtaa kaupunkiympäristön palvelualueita.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Lautakunnassa on tiejaosto, johon kuuluu kolme lautakunnan toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Jaoston jäseneksi, ei kuitenkaan puheenjohtajaksi, voidaan valita muitakin kuin kaupunkirakennelautakunnan jäseniä tai varajäseniä. Lautakunta nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

8 § Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Ympäristö- ja rakennuslautakunta vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluista. Lautakunta vastaa tässä ominaisuudessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueella sekä Kuopion kaupungin alueella elintarvikevalvonnan, terveydensuojeluviranomaisen, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun tehtävistä.

Lautakunnassa on 7 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

9 § Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta johtaa hyvinvoinnin edistämisen palvelualueita.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

10 § Kasvun ja oppimisen lautakunta

Kasvun ja oppimisen lautakunta johtaa kasvun ja oppimisen palvelualueita.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

11 § Perusturva- ja terveyslautakunta ja yksilöasioiden jaosto

Perusturva- ja terveyslautakunta johtaa perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueita.

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Lautakunnassa on yksilöasioiden jaosto, johon kuuluu viisi lautakunnan keskuudestaan toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunta nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

12 § Savo-Pielisen jätelautakunta

Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Kunnat valitsevat yhteiseen lautakuntaan jäseniä seuduittain seuraavasti:

- Kuopio	5 jäsentä
- Pielisen Karjalan seutu (Lieksa, Nurmes, Juuka ja Valtimo)	2 jäsentä
- Siilinjärvi	1 jäsen
- Pieksämäki	1 jäsen
- Koillis-Savon seutu (Kaavi, Rautavaara ja Tuusniemi) sekä Outokumpu	1 jäsen
- Sisä-Savon seutu (Suonenjoki, Rautalampi, Vesanto ja Tervo) sekä Konnevesi	1 jäsen

Useamman kuin yhden kunnan muodostamilla seuduilla lautakuntapaikka vuorottelee kuntien kesken vaalikausittain. Varsinainen jäsen ja varajäsen nimetään eri kunnista. Kunnat ratkaisevat itse valintajärjestyksen.

Kuntien on ilmoitettava lautakunnan jäsenten valinnasta vastuukunnalle. Kuntien on huolehdittava, että lautakunnan kokoonpano täyttää naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §:n vaatimukset. Jos vaatimukset eivät täyty, on vastuukunnalla tähän perustuen oikeus pyytää viimeisimmäksi jäsenensä ilmoittanutta kuntaa nimeämään jäsenensä uudelleen. Tällä kunnalla on velvollisuus viipymättä nimetä vaatimukset täyttävä jäsen. Vastuukunnan on huolehdittava, että jäsenet on nimetty viimeistään toimikauden alkaessa.

Vastuukunnan valtuusto valitsee yhden jäsenistään lautakunnan puheenjohtajaksi ja muiden kuntien edustajista vuorotellen yhden jäsenen varapuheenjohtajaksi.

13 § Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella yhteistoimintasopimuksen mukaisista seudullisen joukkoliikenteen viranomaistehtävistä Kuopion ja Siilinjärven alueilla.

Kunnat valitsevat yhteiseen lautakuntaan jäseniä seuraavasti:

- Kuopion kaupunki	5 jäsentä
- Siilinjärvi	2 jäsentä

Kuopion kaupunginvaltuusto nimeää jäsenistä puheenjohtajan ja Siilinjärven kunnanvaltuusto varapuheenjohtajan.

Kuopion kaupunginvaltuusto nimeää jäsenistä puheenjohtajan ja Siilinjärven kunnanvaltuusto varapuheenjohtajan.

14 § Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta

Lautakunnassa on 9 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet valitaan sekä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja nimetään Pohjois-Savon alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

15 § Kuntatekniikkaliikelaitoksen johtokunta

Johtokunnassa on 7 kaupunginhallituksen valitsemaa jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallitus valitsee jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Johtokunta on kaupunginhallituksen alainen toimielin.

16 § Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunta

Johtokunnassa on 7 kaupunginhallituksen valitsemaa jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallitus valitsee jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Johtokunta on kaupunginhallituksen alainen toimielin.

17 § Työterveysliikelaitoksen johtokunta

Johtokunnassa on 7 kaupunginhallituksen valitsemaa jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginhallitus valitsee jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Johtokunta on kaupunginhallituksen alainen toimielin.

18 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnassa on viisi jäsentä ja vähintään kolme varajäsentä.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Keskusvaalilautakunta päättää sihteerin ja muun avustavan henkilökunnan valinnasta ja vaalikohtaisesta palkkauksesta.

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään muutoin vaalilaissa.

19 § Vaikuttamistoimielimet

Kaupungissa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus.

Lisäksi kaupungissa on kaupunginhallituksen lähidemokratiajaoston asettamat pitäjäraadit.

20 § Palvelualueet ja erilliset taseyksiköt

Palvelualue on hallinnollinen kokonaisuus, joka tuottaa itse tai järjestää palvelut kuntalaisille ja muille palveluiden käyttäjille. Palvelualue hoitaa myös toimialaansa kuuluvat viranomaistehtävät.

Palvelualueet on ryhmitelty toimielinten alaisuuteen asiakaspalvelua ohjaavilla ja asiakaslähtöistä toimintaa tukevilla organisointiperiaatteilla.

Kuopion kaupungilla on kuusi palvelualueita: elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualue, kaupunkiympäristön palvelualue, hyvinvoinnin edistämisen palvelualue, kasvun ja oppimisen palvelualue, perusturvan palvelualue ja terveydenhuollon palvelualue.

Elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueen muodostavat:

1. elinvoimapalvelun vastuualue, johon kuuluvat
  - yrityspalvelu
  - työllisyyspalvelu
  - strategia ja kehittäminen
  - markkinointi, viestintä ja asiakaspalvelu
  - lomituspalvelu
2. konsernipalvelun vastuualue, johon kuuluvat
  - kaupunginkanslia
  - työnantajapalvelu
  - talous- ja omistajaohjaus
  - tietohallinto
  - tilakeskus

Kaupunkiympäristön palvelualueen muodostavat:

1. kaupunkirakennelautakunta ja sen alaiset vastuualueet
2. ympäristö- ja rakennuslautakunta ja sen alaiset vastuualueet
3. Savo-Pielisen jätelautakunta
4. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Palvelualueeseen kuuluvat seuraavat vastuualueet:

1. kaupunkisuunnittelupalvelut, joita ovat
  - strateginen maankäyttö
  - asemakaavoitus
  - kunnallistekninen suunnittelu
  - joukkoliikenne ja henkilökuljetukset
2. rakentamisen ja kunnossapidon palvelut, joita ovat
  - rakennuttamispalvelut
  - kunnossapitopalvelut
  - alueelliset jätehuollon viranomaistehtävät
3. maaomaisuuden hallintapalvelut, joita ovat
  - tonttipalvelut

- asuntotoimi
  - metsät ja vesialueet
  - kiinteistönmuodostuspalvelut
  - paikkatietopalvelut
4. ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut, joita ovat
- alueelliset ympäristönsuojelupalvelut
  - ympäristöterveydenhuolto
  - alueellinen rakennusvalvonta

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueeseen kuuluvat seuraavat vastuualueet:

1. omatoimisen hyvinvoinnin palvelut, joita ovat
  - kirjastopalvelut
  - museokeskus
  - liikuntapaikkapalvelut
2. ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut, joita ovat
  - kansalaistoiminnan palvelut
  - kansalaisopisto
3. taidepalvelut, joita ovat
  - kaupunginteatteri
  - musiikkikeskus

Kasvun ja oppimisen palvelualueeseen kuuluvat seuraavat vastuualueet:

1. varhaiskasvatuspalvelut, joita ovat
  - päiväkotihoidon ja esiopetus
  - perhepäivähoito
  - avoimet varhaiskasvatuspalvelut
  - lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki
2. perusopetus- ja nuorisopalvelut, joita ovat
  - perusopetuspalvelut
  - nuorisopalvelut
3. lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut
  - lukiokoulutus
  - toisen asteen yhteistyö: Kuopion alueen urheiluakatemia ja Iso-verstas
4. kasvun ja oppimisentuen palvelut, joita ovat
  - varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tuen ja monialaisen yhteistyön koordinointi
  - koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut

Perusturvan palvelualueeseen kuuluvat seuraavat vastuualueet:

1. vanhus- ja vammaispalvelut, joita ovat
  - vanhusten palveluohjaus
  - vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto
  - vanhusten hoivapalvelut
2. lapsiperhepalvelut, joita ovat
  - sosiaalipäivystys
  - avo- ja jälkihuolto
  - sijaishuolto
  - riita- ja rikosasiain sovittelu
  - perheoikeudelliset palvelut
3. aikuissosiaalityön palvelut, joita ovat
  - sosiaalityö
  - taloudellinen tukeminen
  - maahanmuuttajapalvelu

Terveydenhuollon palvelualueeseen, johon sisältää myös erikoissairaanhoidon, kuuluvat seuraavat vastuualueet:

1. avohoidon palvelut, joita ovat
  - vastaanottopalvelut
  - suun terveydenhuollon palvelut
  - terveydenhoidon palvelut
  - kuntoutuspalvelut
2. sairaalapalvelut, joita ovat
  - poliklinikkatoiminnan palvelut
  - osastohoidon palvelut
  - kotiutusyksikkö
3. mielenterveys- ja päihdepalvelut, joita ovat
  - lasten mielenterveyspalvelut
  - nuorten mielenterveyspalvelut
  - aikuisten mielenterveyspalvelut
  - päihdepalvelut

Erillisiä taseyksiköitä ovat Pohjois-Savon pelastuslaitos, Kuopion Tilakeskus ja isäntäkuntapalvelut.

21 § Palvelualueista vastaavat toimielimet

1. kaupunginhallitus, joka johtaa elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueita
2. kaupunkirakennelautakunta, joka johtaa kaupunkiympäristön palvelualueita

3. ympäristö- ja rakennuslautakunta, joka vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluista
4. Savo-Pielisen jätelautakunta, joka vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella yhteistoimintasopimuksen mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä
5. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, joka vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella yhteistoimintasopimuksen mukaisista seudullisen joukkoliikenteen viranomaistehtävistä
6. hyvinvoinnin edistämisen lautakunta, joka johtaa hyvinvoinnin edistämisen palvelualueita
7. kasvun ja oppimisen lautakunta, joka johtaa kasvun ja oppimisen palvelualueita
8. perusturva- ja terveyslautakunta, joka johtaa perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueita.

3 luku

Henkilöstöorganisaatio

22 § Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä muutoin on säädetty tai määrätty:

1. johtaa ja valvoo kaupungin hallintoa ja taloutta sekä yhdessä kaupunginhallituksen kanssa johtaa kuntakonsernia;
2. nimetä edustaja toimituksiin, tilaisuuksiin, neuvotteluihin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava, ellei kaupunginhallitus yksittäistapauksissa toisin päättä;
3. päättää kaupungin edustustilaisuuksien järjestämisestä;
4. päättää kaupungin henkilöstön palkkauksesta ja muista palvelusuhteen ehdoista kaupunginhallituksen antamia yleisohjeita noudattaen, mikäli toimivaltaa tältä osin ei ole annettu muulle viranomaiselle;
5. toimia johtokeskuksen johtoryhmän puheenjohtajana;
6. johtaa elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueita, johon kuuluvat vastuualueina elinvoimapalvelut ja konsernipalvelut;

Kaupunginjohtajan ollessa poissa, esteellinen taikka viran ollessa avoinna, hoitaa kaupunginjohtajan tehtäviä kaupunginhallituksen määräämä viranhaltija.

Kaupunginjohtajaksi valittavalta vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännön kunnallishallinnon tuntemus.

23 § Palvelualueiden organisaatio ja tehtävät

Kaupunginhallitus ja lautakunnat määräävät alaisensa toimialan organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

Kaupunginhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

24 § Palvelualuejohtajat

Palvelualuejohtajat johtavat kaupunginjohtajan alaisena kaupungin kokonaiset palvelualueiden toimintaa.

Kaupunkiympäristön palvelualuejohtaja johtaa kaupunginjohtajan alaisuudessa omistajaohjaukseen liittyviä asioita. Kaupunkiympäristön palvelualuejohtaja toimii liikelaitosten toimitusjohtajien tai vastaavien johtajien hallinnollisena esimiehenä.

Perusturvan ja terveydenhuollon palvelualuejohtaja päättää ratkaisuvallan antamisesta viranhaltijalle toimialaan kuuluvissa erityislainsäädännön mukaisissa asioissa, ellei siitä ole toisin säädetty tai määrätty.

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi palvelualuejohtaja:

1. johtaa, suunnittelee ja kehittää palvelualueen toimintaa kaupungin kokonaisedun näkökulmasta;
2. vastaa palvelualueesta koskevasta ja lautakunnan päätettäväksi tulevan asian valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta lukuun ottamatta ympäristö- ja rakennuslautakunnan ja alueellisen jätelautakunnan sekä seudullisen joukkoliikennelautakunnan lupa- ja viranomaistehtäviä;
3. vastaa palvelualueelle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta;
4. vastaa palvelualueen toiminnan ja resurssien suunnittelusta sekä seurannasta yhteistyössä muiden sidosryhmien kanssa;
5. raportoi toiminnastaan kaupunginjohtajalle;
6. vastaa palvelualueesta koskevasta sidosryhmäyhteistyöstä;
7. toimii esittelijänä palvelualueen lautakunnassa, ellei tässä johtosäännössä ole toisin määrätty;
8. valitsee palvelualueensa palvelupäälliköt;
9. päättää vastualueen avaintehtävätasoisista kehittämistoimenpiteistä.

25 § Asiakkuusjohtajat

Asiakkuusjohtajat (vastuualuejohtajat) johtavat palvelualueilla heidän vastuullaan olevia avainprosesseja osana muita avainprosesseja.

Asiakkuusjohtajan yleiset tehtävät:

1. johtaa, suunnittelee ja kehittää vastualueen toimintaa;
2. järjestää vastuullaan olevat palvelut yhteen sovittaen ne kaupungin muihin palveluihin;
3. osallistuu strategian ja talousarvion valmisteluun;
4. osallistuu toimenpideohjelman ja käyttösuunnitelman tekemiseen ja arvioimiseen;
5. arvioi ja ennakoii asiakasryhmänsä tulevia tarpeita ja huomioi niiden vaikutukset.

26 § Palvelupäälliköt

Palvelupäälliköt johtavat vastuullaan olevaa palveluprosesseja osana muita palveluprosesseja.

Palvelupäällikön yleiset tehtävät:

1. johtaa, suunnittelee ja kehittää vastuullaan olevaa palvelutoimintaa;
2. huolehtii vastuullaan olevien palvelujen toteutumisesta;

3. osallistuu toimenpideohjelman ja käyttösuunnitelman tekemiseen ja arvioimiseen;
4. arvioi ja ennakoi asiakkaittensa tulevia palvelutarpeita ja huomioi niiden vaikutukset;
5. arvioi tuotettavan palvelun laatua ja tuloksellisuutta.

27 § Toimintayksiköiden esimiehet

Toimintayksikön esimiehet vastaavat osaltaan toimintayksikön toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät yksikön toimintaa.

28 § Liikelaitoksen johtajat

Liikelaitoksen johtajat johtavat ja kehittävät johtokunnan alaisena liikelaitoksen toimintaa, huolehtivat liikelaitoksen hallinnosta sekä taloudenhoidon ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Liikelaitoksen johtajan on huolehdittava johtokunnan päätösten täytäntöönpanosta ja annettava johtokunnalle tieto liikelaitoksen toiminnan kannalta merkittävistä toimenpiteistä ja tapahtumista.

Liikelaitoksen johtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa johtokunnan puolesta.

Sen lisäksi mitä muutoin on määrätty, liikelaitoksen johtajan päätösvaltaan kuuluu:

1. päättää henkilöstön palvelukseen ottamisesta noudattaen kaupungin yleisiä rekrytointiperiaatteita
2. päättää henkilökunnan sijoittumisesta toimintayksiköihin
3. päättää palveluista ja muista suoritteista perittävistä maksuista johtokunnan päättämien periaatteiden mukaisesti
4. hyväksyä laskut ja maksuasiakirjat

29 § Pelastusjohtaja

Pelastuslaitoksen toimintaa johtaa ja valvoo pelastusjohtaja lähimpinä alaisinaan sektoripäälliköt. Heidän lisäksi laitoksen johtamistoimintaan osallistuvat muut esimiesasemassa olevat henkilöt.

Pelastusjohtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää pelastuslaitoksen toimintaa sekä vastata pelastuslaitoksen toiminnan, talouden, henkilöstön ja organisaation kehittämisestä. Pelastusjohtajan muista tehtävistä ja ratkaisuvallasta on päätetty pelastuslaitoksen toimintasäännössä.

4 luku

Konserniohjaus

30 § Kaupunkikonserni

Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa Kuopion kaupunkikonsernin. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kaupungilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Tytäryhteisöön rinnastetaan myös kaupungin määräysvaltaan kuuluva säätiö.

31 § Konsernijohto

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto, kaupunginjohtaja ja kaupunkiympäristön palvelualuejohtaja.

5 luku

Toimielinten ja luottamushenkilöiden tehtävät sekä toimivallan jako

32 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisovalta

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä.

Mikäli toimivaltaa ei ole annettu muulle kaupungin toimielimelle tai viranomaiselle, kaupunginhallitus päättää seuraavista asioista:

Maankäyttö, kaavoitus ja rakentaminen

1. hyväksyy rakennushankkeiden ja liikuntapaikkojen hankesuunnitelmat;
2. johtaa yleiskaavoitusta ja hyväksyy liikenteen yleissuunnitelmat;
3. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitettujen erityistenedellytysten olemassaolosta suunnittelutarvealueella;
4. määrää kaavan laatimiseen tai muuttamiseen liittyvästä rakennuskiellosta ja toimenpiderajoituksen sekä niiden voimassaolon pidentämisistä;
5. hyväksyy kaavoituskatsauksen;
6. arvioi asemakaavojen ajanmukaisuuden;
7. nimeää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamat kehittämisalueet;
8. hyväksyy asemakaavan lukuun ottamatta vaikutukseltaan merkittävää kaavaa (maankäyttö- ja rakennuslaki 52 §);
9. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta poikkeamisesta MRL 38 §:n ja 43 §:n osalta sekä Kuopion kaupungin rakennusjärjestyksen 10-14 §:ien osalta;
10. käyttää maankäyttö- ja rakennuslain 191-194 §:ssä tarkoitettua valitusoikeutta;
11. päättää vesihuollon kehittämisestä ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueista;
12. ohjaa maapolitiikkaa, asuntotuotantoa ja useampaa toimialaa koskettavia projekteja;

Talous, verotus ja maksut

13. päättää osittaisesta tai täydellisestä vapauttamisesta kunnallisveron ja kiinteistöveron osalta sekä kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksun suorittamisesta siten kuin siitä on säädetty;
14. myöntää helpotuksen tai vapautuksen yksittäistapauksissa kaupungille tulevan maksun tai saatavan suorittamisesta;
15. päättää vahingonkorvauksen maksamisesta tapauksissa, joissa kaupunki on korvausvelvollinen;
16. hyväksyy maksut;
17. hyväksyy elinvoima- ja konsernipalvelujen sekä yleishallinnon käyttösuunnitelmat;
18. päättää kaupungille yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
19. päättää pitkäaikaisten lainojen ottamisesta ja lainojen antamisesta valtuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättämässä rajoissa, päättää lainaehdoista ja niiden muuttamisesta sekä päättää lainojen korko- ja valuuttariskien hallintaan käytettävistä suojaustoimenpiteistä;
20. päättää avustuksen myöntämisestä;
21. hyväksyy avustusten yleiset maksatus- ja valvontaohjeet;

Henkilöstöpolitiikka

22. johtaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa;

Omaisuu den hoito

23. vastaa kaupungin omaisuuden hoitamisesta ja sitä koskevasta ohjeistuksesta;
24. päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä ja kiinnittämisestä sekä kiinteän omaisuuden lunastushakemuksista;
25. päättää irtaimen omaisuuden ostamisesta ja myymisestä lukuun ottamatta liikelaitosten liiketoimintaa ja tytäryhteisöjen osakkeita, joista päättää kaupunginvaltuusto;
26. päättää kaupungin riskienhallinnasta sekä päättää omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta;

Muut asiat

27. antaa selityksen valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätöksen lopputulokseen;
28. antaa luettelon valtuustolle viimeistään maaliskuussa edellisen kalenterivuoden loppuun mennessä tehdyistä, valtuustossa päätettävistä kunnan jäsenten kunnan hallintoa koskevista aloitteista;
29. päättää Kuopion seudun asuntolainatarpeesta Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle (ARA) tehtävästä esityksestä ja talokohtaisista aravalainavarauksista;
30. päättää virastojen ja laitosten aukioloajoista vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta;
31. huolehtii kuntien välisestä yhteistyöstä;
32. päättää kaupungin ilmoitusten julkaisemisesta;
33. huolehtii kaupungin kansainvälisestä toiminnasta;
34. johtaa kaupungin tiedottamista, viestintää ja markkinointia;
35. päättää tilojen ja niiden käyttöön liittyvien palveluiden ja muiden suoritteiden hinnoitteluperiaatteista sekä kaupungin hallinnassa olevien rakennusten, huoneistojen ja niihin liittyvien alueiden vuokraamisesta ja vuokraehdoista;
36. päättää rakennusten ja huoneistojen vuokraamisesta kaupungin käyttöön ulkopuoliselta vuokranantajalta;
37. päättää rakennusten purkamisesta;
38. päättää Kuopion Tilakeskus-taseyksikön toiminnan kehittämisestä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seurata tavoitteiden saavuttamista;
39. päättää Kuopion Tilakeskus-taseyksikön talousarviosta ja suunnitelmasta;
40. laatii Kuopion Tilakeskus-taseyksikön erillistilinpäätöksen;
41. vastaa työllisyyspalveluista;
42. vastaa lomituspalveluista;
43. päättää hankinnoista ja niiden kilpailuttamisesta sekä hyväksyy hankinnoista tehtävät sopimukset.

33 § Kaupunginhallituksen omistajaohjauksen tehtävät ja ratkaisuvälit

Jaoston tehtävänä on huolehtia kaupungin liikelaitosten ja niiden kuntayhtymien, yhtiöiden, yhdistysten ja säätiöiden sekä muiden yhteisöjen omistajaohjauksesta, toiminnan ohjaamisesta sekä valvonnasta, joiden osakkaana tai jäsenenä kaupunki on tai joissa kaupungilla on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen, sääntöihin tai sopimukseen perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Edellä mainitun tehtävänsä lisäksi jaoston tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta ja muita konsernia koskevia ohjeita noudattaen

1. määrätä kaupungin edustajat yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokouksiin;
2. valita kaupungin edustajat kaupungin organisaation ulkopuoliseen hallintoon;
3. päättää kaupungin kannanotoista yhtiökokouksissa ja muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin ja ohjeiden antamisesta kaupunkia yhteisöissä ja säätiöissä edustaville henkilöille;
4. valmistella esitys kaupunginhallitukselle ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan kokouksen kutsumiseksi;
5. huolehtia omistajaohjauksen kehittämisestä.

34 § Kaupunginhallituksen lähidemokratiajaoston tehtävät ja ratkaisuvälit

Jaoston tehtävänä on huolehtia lähidemokratian kaupunkitasoisesta kehittämisestä ja sitä edistävän toiminnan ohjaamisesta.

Edellä mainitun tehtävän lisäksi jaosto

1. asettaa pitäjäraadit Pitäjäkokousten tekemien esitysten mukaisesti
2. päättää kaupunginvaltuuston pitäjäraadeille myöntämän kehittämismäärärahan jakamisesta
3. antaa vuosittaisen arvion lähidemokratian toteutumisesta ja kehittämisestä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle
4. huolehtii viestinnästä ja yhteydenpidosta pitäjäraateihin ja muihin sidosryhmiin

35 § Kaupunkirakenne-, hyvinvoinnin edistämisen, kasvun ja oppimisen sekä perusturva- ja terveystalouden yleistehtävät

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi lautakunta:

1. vastaa asiakkaiden palvelutarpeiden selvittämisestä sekä palvelujen järjestämisestä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seuraa ja raportoi niiden saavuttamisesta;
2. osallistuu strategian valmisteluun ja esittää palvelutarpeet talousarvion valmistelua varten;
3. hyväksyy toteuttamisohjelman ja käyttösuunnitelman sekä arvioi niiden toteutumista;
4. arvioi palvelun tuottamisen laatua ja kustannuksia;
5. hyväksyy palvelusopimukset;
6. arvioi strategisten työryhmien asettamien toimenpiteiden vaikutusta toimintaan;
7. päättää osaltaan palvelualue- ja yksiköiden kehittämishankkeiden käynnistämisestä ja ohjaa kehittämishankkeita;
8. päättää lautakunnan toimivaltaan kuuluvista taksoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista;

9. päättää palvelualueen hankinnoista ja niiden kilpailuttamisesta sekä hyväksyy hankinnoista tehtävät sopimukset, ellei toimivallasta ole muuta määrätty;
10. päättää osaltaan vahingonkorvauksen myöntämisestä ja kaupungille suoritettavan korvauksen hyväksymisestä;
11. päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta;
12. päättää yksittäistapauksessa maksusta vapauttamisesta;
13. päättää saatavien tileistä poistamisesta;
14. edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa lautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa;
15. huolehtii muista palvelualueelle kuuluvista tehtävistä, ellei niitä ole määrätty muulle viranomaiselle;
16. päättää palvelualueelle kuuluvien avustusten myöntämisestä.
17. toimii kuntalain 51 §:n mukaisena kuntien yhteisenä toimielimenä silloin kun yhteistoiminnassa järjestettäviä palveluja koskevassa sopimuksessa on niin sovittu;
18. vastaa Kuopion kaupungin järjestämisvastuulle kuntien välisessä yhteistoimintasopimuksessa sovitusta tehtävistä.

36 § Kaupunkirakennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisovalta

Lautakunta vastaa edellä 20 §:ssä luetelluista palvelualueen tehtävistä 1-3.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on:

1. hallita kaupungin maa-, vesi-, liikenne ja yleisiä alueita sekä päättää niiden käytöstä ja hoidosta sekä niitä koskevista luvista ja maksuista, ellei tehtävää ole annettu muulle viranomaiselle;
2. ohjata ja valvoa asemakaavoitusta;
3. osallistua osaltaan kunnan jätepolitiikan valmisteluun;
4. huolehtia kaupungille rakennuslainsäädännön sekä yleisiä ja yksityisiä teitä koskevan lainsäädännön alaan kuuluvien tehtävien suorittamisesta niiltä osin, kuin tehtäviä ei ole määrätty muulle viranomaiselle;
5. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 55 §:n 4 momentin tarkoittamista ja asemakaavassa määrättyjen kadun ja muun yleisen alueen nimen, samoin kuin kaupunginosan ja korttelien numeroiden muuttamisesta;
6. päättää ammatiliikenteen satamatointa koskevista asioista;
7. hyväksyä kaupungin hallintaan tulevien teknisten rakennusten, rakennelmien ja laitteiden toteutussuunnitelmat sekä liikunta-, ulkoilu- ja virkistyspaikkojen yleissuunnitelmat;
8. hyväksyä yleisten alueiden ja kunnallistekniikan suunnitelmat, hulevesisuunnitelmat, katusuunnitelmat, vesihuollon yleissuunnitelmat, liikennesuunnitelmat liikenteen yleissuunnitelmia lukuun ottamatta sekä vastata kaupunkikuva- ja maisemasuunnittelusta
9. tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 86 §:n tarkoittama kadunpito päätös sekä päättää mihin yksityisiin teihin tai tien osiin yksityistielain soveltaminen lakkaa;
10. päättää kadunpitoon liittyvistä muista asioista;
11. antaa rakentamiskehotuksen ja pitää annetuista kehotuksista luetteloa
12. hyväksyä erillinen tonttijako;

13. hyväksyä alueiden toteuttamiseen liittyvät yleissuunnitelmat, korttelisuunnitelmat ja asemakaavojen rakentamistapaohjeet;
14. päättää asemakaavan laatimisesta ja käsittelystä sekä erillisen tonttijaon
15. laatimisesta tai muuttamisesta aiheutuneiden kustannusten perimisestä;
16. päättää liikenteenohjauslaitteiden asettamisesta sekä antaa suostumukset tienpitäjälle niiden asettamiseen;
17. päättää asemakaavan tai tonttijaon toteuttamisesta;
18. myöntää oikeuden rakennuksen osan tai rakennelman ulottamiseen kaupungin omistamalle alueelle;
19. päättää rasitteiden hakemisesta kaupungin omistamalle maalle tai kaupunkia varten toisen maalle;
20. päättää katujen talvikunnossapidon luokituksista;
21. päättää katualueen korvauksesta;
22. tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 89 §:n tarkoittama päätös yleisellä alueella sijaitsevien johtojen, laitteiden tai rakennelmien siirtämisestä;
23. laatia maankäyttö- ja rakennuslain 90 §:n mukainen yleisen alueen toteuttamissuunnitelma;
24. vastata vesihuoltolain mukaisten kunnalle kuuluvien vesihuollon kehittämis- ja järjestämistehtävien valmistelusta sekä osallistua vesihuollon alueelliseen suunnitteluun;
25. päättää vesihuoltoavustuksista;
26. huolehtia asunto-olojen kehittämiseen ja asuntolainoitukseen liittyvien lakien mukaisista tehtävistä;
27. päättää kiinteän omaisuuden lunastushakemuksista, kun lunastaminen perustuu maankäyttö- ja rakennuslain 96 - 98 §:iin;
28. vastata ja huolehtia hulevesien hallinnan järjestämisestä ja toteuttamisesta asemakaava-alueella;
29. määrää kiinteistön hulevesijärjestelmän ja kunnan hulevesijärjestelmän yhteensovittamiseksi tarpeelliset rajakohdat ja antaa hulevesien johtamiseen liittyviä määräyksiä;
30. hyväksyy hulevesien hallinnasta perittävän maksun perusteet ja taksan;
31. huolehtia hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta ja osallistua vesistöalueen tulvariskien hallinnan suunnitteluun;
32. osallistua vesienhoidon suunnitteluun ja vesihuollon valmiussuunnitteluun;
33. osallistua sammutusvesisuunnitelman laatimiseen ja huolehtia sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin (pelastuslaki);
34. huolehtia kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta;
35. huolehtia kunnan johtokeskuksen sekä väestönsuojien toimintavalmiudesta ja ylläpidosta;
36. päättää kiinteän omaisuuden myymisestä ja ostamisesta kun kauppahinta on enintään 600.000 euroa;
37. huolehtia öljyvahinkojen torjuntalain 9 ja 10 §:n mukaisista kunnalle säädetyistä tehtävistä;
38. toimia lain kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 15 §:n mukaisena kunnan valvontaviranomaisena ja valvoa, että kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuus täytetään;
39. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta poikkeamisesta ellei muuta ole määrätty.

37 § Tiejaoston erityistehtävät ja ratkaisovalta

Tiejaoston tehtävänä on toimia yksityistielain tarkoittamana kunnan tielautakuntana.

Tiejaosto ratkaisee asiat, jotka koskevat yksityistielaisissa ja -asetuksessa tielautakunnan tehtäväksi määrättyjä asioita.

Tiejaosto hakee yksityistielain 39 §:ssä tarkoitetut yksityistietoimitukset ja käyttää niissä kaupungin puhevaltaa.

38 § Ympäristö- ja rakennuslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisovalta

Lautakunta vastaa edellä 20 §:n 4 kohdassa mainituista tehtävistä.

Lautakunta vastaa tässä ominaisuudessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueella sekä Kuopion kaupungin alueella elintarvikevalvonnan, terveydensuojeluviranomaisen, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun tehtävistä.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaan kuuluu yllämainituille viranomaisille, lautakunnan tehtävänä on:

1. edistää eri viranomaisten yhteistyötä lautakunnan toimialaan liittyvien tehtävien hoidossa sekä kaupunginhallituksen apuna sovittaa yhteen kaupungin eri viranomaisten ympäristönsuojelu- ja terveydenedistämistyötä;
2. avustaa maankäytön suunnittelua ympäristöselvityksissä;
3. valmistella kaupunginhallitukselle toimialaansa kuuluvat kaupungin lausunnot;
4. huolehtia ympäristön tilan seurannasta ja välittää ympäristöä koskevaa tietoa kuntalaisille ja muille viranomaisille;
5. edistää luonnon- ja maisemansuojelua sekä luonnon virkistyskäyttöä;
6. antaa ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaiset kunnan ympäristönsuojelumääräykset ;
7. päättää luonnonsuojelulaisissa tarkoitettuja luonnonmuistomerkkejä koskevista asioista sekä antaa Suonenjoen ja Kuopion kaupunkien lausunnot luonnonsuojelulain mukaisista rauhoitushakemuksista;
8. huolehtia kaupunkien omistamien luonnonsuojelualueiden ja -kohteiden hoidon suunnittelusta ja toteutuksen valvonnasta sekä hakea hoitotoimenpiteiden edellyttämät luvat;
9. tehdä esitykset ja antaa kaupunkien lausunnot maasto- ja vesiliikennelakien mukaisissa rajoitus- ja kieltoasioissa;
10. toimia maa-aineslain tarkoittamana Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien lupa- ja valvontaviranomaisena;
11. toimia Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueella maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaisena lupaviranomaisena;
12. osallistua Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien jätepolitiikan ja jätehuoltomääräysten valmisteluun;
13. nimetä kaupunkikuvatyöryhmän jäsenet, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja;

14. päättää seuraavat maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaiset vähäistä suuremmat poikkeamiset:
  - a. poikkeaminen maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 117 a – 117 g §:ien (rakennuksen olennaiset tekniset vaatimukset) koskevista säännöksistä
  - b. poikkeaminen Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksistä
  - c. poikkeaminen kunnan rakennusjärjestyksen määräyksistä lukuun ottamatta rakennusjärjestyksen 10–14 pykälien mukaisia poikkeamia
  - d. tilapäisen rakennuksen paikallaan pysyttäminen yli viiden vuoden (MRL 176 §);
15. valvoa, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset (MRL 167.2 §);
16. huolehtia MRL 147 §:ssä (rakentamiseen liittyvä tilastointi) kunnalle säädetyistä tehtävistä;
17. päättää MRL 161 a §:n 2 momentin nojalla asemakaava-alueella ojan tekemisestä tai ojitusta varten tarpeellisen suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittamisesta toiselle alueelle;
18. toimia Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueilla MRL 103 d, 103 f, 103 j ja 103 k §:ien tarkoittamana kunnan monijäsenenä toimielimenä;
19. käyttää Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueilla MRL 182 §:n mukaista hallintopakkoa MRL 103 d, 103 f, 103 j ja 103 k §:ien mukaisissa asioissa;
20. käyttää Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien alueilla MRL 183 §:n 3 momentin mukaista tarkastusoikeutta MRL 103 d, 103 f, 103 j ja 103 k §:ien mukaisissa asioissa;
21. huolehtia ulkoilulain tarkoittamista Kuopion ja Suonenjoen leirintäalueviranomaisen tehtävistä;
22. huolehtia erityislaeissa, asetuksissa sekä muissa säännöksissä kunnalle määrätyistä elintarvike- ja terveydensuojelun viranomaistehtävistä;
23. huolehtia tupakkalain kunnalle osoitetuista viranomaistehtävistä Kuopion kaupungin alueella;
24. huolehtia lääkelaissa mainittujen nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen lääkevalmisteiden myynnin valvonnasta kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa sekä käsitellä ko. vähittäismyyntiluvat Kuopion kaupungin alueella;
25. huolehtia eläinlääkintähuoltolain tarkoittamista kunnan viranomaistehtävistä sekä eläinsuojelulain 15 §:n mukaisesta talteen otettujen eläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä Kuopion kaupungin alueella;
26. vastata asiakkaiden palvelutarpeiden selvittämisestä sekä palvelujen järjestämisestä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seurata ja raportoida niiden saavuttamisesta;
27. osallistua strategian valmisteluun ja esittää palvelutarpeet talousarvion valmistelua varten;
28. hyväksyä toteuttamisohjelma ja käyttösuunnitelma sekä arvioida niiden toteutumista;
29. arvioida palvelun tuottamisen laatua ja kustannuksia;
30. hyväksyä palvelusopimukset;
31. arvioida strategisten työryhmien asettamien toimenpiteiden vaikutusta toimintaan;
32. päättää lautakunnan toimivaltaan kuuluvista taksoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä toimialaan kuuluvien avustusten myöntämisestä;
33. päättää lautakunnan hankinnoista ja niiden kilpailuttamisesta sekä hyväksyä hankinnoista tehtävät sopimukset;
34. päättää osaltaan vahingonkorvauksen myöntämisestä ja kaupungille suoritettavan korvauksen hyväksymisestä;

35. päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta;
36. päättää yksittäistapauksessa maksusta vapauttamisesta;
37. päättää saatavien tileistä poistamisesta;
38. edustaa Kuopion kaupunkia sekä ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvontaviranomaisena Suonenjoen kaupunkia ja käyttää niiden puhevaltaa lautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

39 § Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Lautakunta vastaa edellä 20 §:ssä luetelluista palvelualueen tehtävistä 1-3.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on:

1. päättää hallinnassaan olevien tilojen vuokraamisessa noudatettavista periaatteista;
2. nimetä kansalaisopiston neuvottelukuntaan edustajansa;
3. hyväksyä kansalaisopiston opetussuunnitelman perusteet;
4. päättää kansalaisopiston kurssipaikan epäämisen perusteista;
5. hyväksyä palvelualueita koskevat hankesuunnitelmat, mikäli hankkeen kustannusarvio on alle kaksi (2) miljoonaa euroa.

40 § Kasvun ja oppimisen lautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Lautakunta vastaa edellä 20 §:ssä luetelluista palvelualueen tehtävistä 4-7.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on:

1. päättää esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen lukuvuoden työpäivistä;
2. päättää kuntakohtaisesta varhaiskasvatussuunnitelmasta ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmasta;
3. hyväksyä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat;
4. päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteista;
5. päättää perusopetuksen oppilasalueista, opetustilojen oppilasmääristä ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppilaaksi oton perusteista;
6. seurata alueen ammatillisen koulutuksen järjestämistä ja kehittämistä;
7. erottaa oppilas määräajaksi;
8. nimetä keskuudestaan edustaja kuhunkin neuvottelukuntaan, ellei toimintasäännössä toisin säädetä;
9. päättää neuvottelukuntien kokoonpanosta ja edustajistorakenteesta;
10. vastata yksityisen päivähoiton valvonnan järjestämisestä;
11. toimia sosiaalihuoltolain tarkoittamana viranomaisena, joka vastaa päivähoitopalveluista kunnassa
12. päättää nuorisotoiminnan järjestämisen periaatteista;

13. päättää oppilaalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta varattuaan

14. oppilaalle ja vanhemmille tilaisuuden tulla kuulluksi.

41 § Perusturva- ja terveyslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisovalta

Lautakunta vastaa edellä 20 §:ssä luetelluista palvelualueen tehtävistä 1-6 sekä kasvatus- ja perheneuvonnasta.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on, mikäli tehtävää ei ole annettu kunnan muun toimielimen tehtäväksi:

1. huolehtia yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen valvonnan järjestämisestä;
2. huolehtia talous- ja velkaneuvonnasta;
3. määrätä terveydenhuoltolaissa ja tartuntatautilaissa tarkoitettu vastaava lääkäri;
4. sosiaalihuoltolaissa tarkoitettua vastaavaa viranhaltijan määrääminen;
5. toimia muutoin sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännössä tarkoitettuna kunnan toimielimenä ja käyttää siinä ominaisuudessa kunnan päätösvaltaa, ellei tehtävää ole annettu muulle viranomaiselle.

42 § Yksilöasioiden jaoston erityistehtävät ja ratkaisovalta

Jaoston tehtävänä on lautakunnan puolesta päättää lautakunnan käsiteltäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain ja sosiaalihuoltolain sosiaalipalveluiden erityislakien kuten mm. vammaispalvelulain, kehitysvammalain ja lastensuojelulain nojalla oikaisupyynnöllä saatetut asiat. Jaosto päättää kehitysvammalain mukaiselle erityishuollon johtoryhmälle määrätystä tehtävistä.

43 § Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan erityistehtävät ja ratkaisovalta

Pohjois-Savon alueellinen pelastustoimi vastaa toimialueensa pelastustoimen ylläpidosta ja sen palvelujen tuottamisesta, kuten pelastustoimea koskevassa lainsäädännössä ja muissa säännöksissä on edellytetty.

Pelastustoimen alueeseen kuuluu Pohjois-Savon seutukunnat, joita ovat Ylä-Savon, Koillis-Savon, Kuopion, Sisä-Savon ja Varkauden seutukunta.

Seutukuntia koskevassa lainsäädännössä on määritelty mitkä kunnat kuuluvat kuhunkin seutukuntaan.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta toimii Kuopion kaupunginvaltuuston ja Kuopion kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Niiden asioiden lisäksi, joiden ratkaiseminen voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaan kuuluu lautakunnalle, lautakunnan tehtävänä on

1. hyväksyä kuntien pelastustoimen palvelutasot kuntia kuultuaan
2. tehdä esitys vuotuisiksi toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi
3. hyväksyä vuotuinen käyttösuunnitelma
4. päättää määrärahojen jakamisen yleisistä periaatteista ja kuntakohtaisesta kustannustenjakoperiaatteesta siltä osin kuin siitä on sovittu yhteistoimintasopimuksessa
5. hyväksyä pelastuslaitoksen toimintasääntö
6. päättää alueen nuohouksen järjestämisestä, nuohousperusteista ja nuohousmaksuista

7. päättää pelastuslaitoksen kalustonlainauksesta, viranomaistarkastuksista ja muista palveluista perittävistä maksuista
8. päättää avustuksista käyttösuunnitelman mukaisesti
9. päättää irtaimen omaisuuden hankkimisesta ja myymisestä siltä osin kun pelastuslaitoksen toimintasäännössä ei viranhaltijoille ole toimivaltaa siirretty
10. hyväksyä toimialansa sopimukset toimivaltansa puitteissa
11. päättää pelastuslaitoksen organisaatiosta toimintasäännössä
12. päättää osaltaan laajojen kehittämishankkeiden käynnistämisestä ja ohjaa kehittämishankkeita
13. päättää osaltaan vahingonkorvauksen myöntämisestä ja kaupungille suoritettavan korvauksen hyväksymisestä
14. päättää yksittäistapauksessa maksusta vapauttamisesta
15. päättää saatavien tileistä poistamisesta.

Lautakunnan alaisuudessa toimii Pohjois-Savon pelastuslaitos, jonka tehtävänä on vastata toimialueellaan pelastuslaissa ja sitä koskevassa asetuksessa alueelliselle pelastustoimelle määrätystä tehtävistä.

Pelastuslaitos voi tehdä sopimuksia toimialueensa kuntien ja muiden sopijapuolten kanssa sellaisten tehtävien hoitamisesta kuten ensivastetoiminnan, ensihoidon ja jälkivahinkojen torjuntatehtävien hoitamisesta, ellei niistä aiheudu lisäkustannuksia muille sopijakunnille eikä pelastustoimen palvelutaso heikenny.

Pelastuslaitoksen organisaatiosta päättää aluepelastuslautakunta.

Pelastuslaitoksen toimintaa johtaa ja valvoo pelastusjohtaja lähimpinä alaisinaan sektoripäälliköt. Heidän lisäksi laitoksen johtamistoimintaan osallistuvat muut esimiesasemassa olevat henkilöt.

44 § Savo-Pielisen jätelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisuvallta

Lautakunnan toimialue kattaa kokonaisuudessaan kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuikko Oy:n, osakaskunnat, jotka ovat allekirjoittaneet sopimuksen jäsenyydestä yhteisessä lautakunnassa.

Lautakunnan tehtävänä on kunnalle jätelainsäädännön nojalla kuuluvien jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvien viranomaistehtävien hoitaminen.

Lautakunta huolehtii sopijakuntien valtuustoissa hyväksyttävän jätepoliittisen ohjelman valmistelusta. Lautakunta myös seuraa ko. ohjelman toteutumista. Lautakunta hyväksyy jätepoliittisen ohjelman pohjalta laadittavan jätehuollon palvelutason.

Lautakunnan tehtävänä on pitää yhteistyöalueen jätehuollon asiakasrekisteriä yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Lautakunnalla on oikeus saada kunnilta ja muilta viranomaisilta jätelaissa tarkoitettuja tietoja.

Lautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan jätelain mukaisista viranomaisasioista, jotka kuuluvat jätehuoltoviranomaisen päätettäväksi. Näitä asioita ovat mm:

1. kunnallisten jätehuoltomääräysten antaminen ja poikkeamisen myöntäminen määräyksistä,
2. kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen alueesta päättäminen jätelajeittain ja alueiden rajaaminen kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle,
3. jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen,
4. jätetaksan hyväksyminen,

5. jätemaksujen määrääminen ja maksuunpano sekä jätemaksua koskevien muistutusten käsittely sekä
6. rekisterin pitäminen kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta.

Jätelautakunta hoitaa edellä mainittujen tehtävien lisäksi myös muut vastaavat lainsäädännön mukaiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät. Mikäli jätelainsäädäntö muuttuu, hoitaa jätelautakunta kunnalle säädetyt tässä mainittuja tehtäviä vastaavat tehtävät uusien säännösten mukaisesti. Lautakunta seuraa jätelainsäädännön sekä kunnallisten jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueellaan ja kehottaa tarvittaessa kiinteistön haltijoita järjestämään jätehuollon säännösten mukaisesti. Lautakunta tiedottaa jätehuollon säännöksistä yhteistyössä muiden viranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Lautakunnan on toimittava yhteistyössä kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa sekä huolehdittava tarpeellisesta yhteistyöstä muihin jätehuollon sidosryhmiin.

Lautakunnan on otettava käsittelyyn toimialueensa kunnan, ympäristönsuojeluviranomaisen tai kunnallisen jäteyhtiön aloitteesta lautakunnan tehtäviin kuuluva asia.

45 § Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityistehtävät ja ratkaisovalta

Joukkoliikennelautakunnan toimivalta-alueeseen kuuluvat Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta. Tällä alueella joukkoliikennelautakunta toimii joukkoliikennelain tarkoittamana seudullisena toimivaltaisena viranomaisena ja vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY, N:o 1370/2007) ja Suomen kansallisessa joukkoliikennelaissa joukkoliikenteen toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Joukkoliikennelautakunnan yleistehtävät

1. vastaa joukkoliikenteen viranomaistoiminnasta, ellei muualla ole toisin määrätty,
2. vastaa Kuopion kaupungin lautakuntien säännönmukaisista yleistehtävistä,
3. päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta ja kilpailuttamisesta sekä hyväksyä tehtävät sopimukset ja valvoa niiden noudattamista, ellei toimivallasta ole muuta määrätty,
4. päättää Kuopion osalta henkilökuljetusten hankinnasta ja kilpailuttamisesta sekä hyväksyä tehtävät sopimukset ja valvoa niiden noudattamista, ellei toimivallasta ole muuta määrätty
5. hyväksyä muut toimintaan kuuluvat palvelusopimukset ja muut merkittävät sopimukset sekä valvoa niiden noudattamista,
6. kehittää ja koordinoi kuntien hankkimia henkilökuljetuksia yhteistoimintasopimuksen mukaisesti,
7. päättää joukkoliikenteen ja muiden henkilökuljetusten kehittämishankkeiden käynnistämisestä ja ohjataniitä,
8. vastata toimintaansa kuuluvastaviestinnästä,
9. päättää toimivaltaan kuuluvista taksoista ja maksuista, ellei muualla toisin määrätä,
10. päättää vahingonkorvausten myöntämisestä,
11. päättää muutoksenhakuoikeudenkäytämisestä,
12. valmistella tarvittaessa muut kaupunginvaltuuston ja –hallituksen päätettäväksi tulevat asiat,
13. vastata kaupunginvaltuuston ja –hallituksen sille asettamien strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä konsernimääräysten noudattamisesta alaisensa toiminnan osalta.

Joukkoliikennelautakunnan erityistehtävät

1. määrittellä ja toimeenpanna toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutaso Kuopion ja Siilinjärven omasta palvelutasostaan tekemien esitysten pohjalta,
2. päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisälläharjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistavasta,
3. myöntää lupaviranomaisena yksinomaan toimivalta-alueellaan harjoitettavaan reittiliikenteeseen ja kutsujoukkoliikenteeseen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta,
4. päättää kuntien ja valtion toimivalta-alueensajoukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä,
5. antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä, ellei toimivallasta ole muuta määrättyä,
6. hoitaa muut joukkoliikennelaissa ja EU:n palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrättyt tehtävät.

46 § Kuntatekniikkaliikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja ratkaisovalta

Kuopion kaupungin kuntatekniikkaliikelaitos tuottaa Kuopion kaupungin konserniin kuuluvana kunnallisena liikelaitoksena liikenneväylien, viheralueiden, liikuntapaikkojen, satamien, vapaa-ajan alueiden ja kiinteistöjen ulkoalueiden sekä sähkö- ja ulkovalaistusverkon rakentamis- ja kunnossapitopalveluja sekä rakentamista koskevia tutkimus- ja mittauspalveluja. Lisäksi liikelaitos tuottaa toiminnassaan tarvittavia tukipalveluja.

Johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen kannattavuudesta, hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi johtokunnan tehtävänä on:

1. päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämisestä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seurata tavoitteiden saavuttamista ja raportoida niiden saavuttamisesta
2. hyväksyä ehdotus liikelaitoksen talousarvioksi ja -suunnitelmaksi
3. päättää liikelaitoksen talousarviosta ja -suunnitelmasta
4. laatia liikelaitoksen erillistilinpäätös
5. päättää palvelujen ja muiden suoritteiden hinnoitteluperiaatteista
6. valita ja irtisanoa liikelaitoksen johtaja
7. päättää liikelaitoksen johtajan palvelussuhteen ehtoihin liittyvistä asioista kaupungin henkilöstöasioista annettujen säännösten mukaisesti
8. hyväksyä hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät menettelytavat
9. päättää liikelaitoksen nimen kirjoittamiseen oikeutetuista
10. valvoa liikelaitoksen etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa liikelaitoksen tehtäväalueella
11. päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista, ellei valtuuston hyväksymän talousarvion sitovuussäännöksissä muuta määrätä
12. päättää liikelaitoksen organisaatiosta
13. päättää muista toimialaansa liittyvistä hankinnoista, kuten suunnittelu-, urakka- ja hankintasopimuksista kaupungin yleisiä periaatteita ja ohjeita noudattaen

14. päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta
15. päättää yksittäistapauksessa maksusta vapauttamisesta
16. päättää saatavien tileistä poistamisesta
17. päättää vahingonkorvauksesta

47 § Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja ratkaisuvallta

Kuopion Vesi Liikelaitos huolehtii vesihuoltolain mukaisesti toiminta-alueella vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti kunnallisena liikelaitoksena. Lisäksi Kuopion Vesi Liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia vedenhankinnasta ja jätevedenpuhdistamisesta kunnan vesihuoltolaitosten tarpeita vastaavasti. Laitoksen toimintaa harjoitetaan toiminimellä Kuopion Vesi.

Johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen kannattavuudesta, hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä..

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi johtokunnan tehtävänä on:

1. päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämisestä vahvistetulla toiminta-alueella valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seurata tavoitteiden saavuttamista ja raportoida niiden saavuttamisesta
2. huolehtia toiminta-alueellaan vesihuollosta vesihuoltolain (119/2001) ja kaupungin päättämän toiminta-alueen hyväksymispäätöksen mukaisesti sekä yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti
3. tehdä tarvittaessa kaupungille esitys toiminta-alueen muuttamisesta tai antaa kaupungille asiassa lausunto
4. osallistua vesihuoltolain 5 §:n mukaisesti kaupungin kanssa vesihuollon kehittämiseen alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti vesihuoltolain tavoitteiden toteuttamiseksi
5. huolehtia, että toimitettu talousvesi täyttää terveydensuojelulaissa säädetyt laatuvaatimukset sekä tarkkailtava raakaveden määrää ja laatua sekä veden hävikkiä verkostossa
6. päättää vesihuoltolain 18 § huomioon ottaen vesihuollon osalta perittävästä käyttömaksusta, liittymismaksusta ja perusmaksusta sekä muista palveluista perittävistä maksuista
7. päättää vesihuoltolain 22 §:n mukaisesti vesihuollon yleisistä toimitusehdoista
8. huolehtia vesihuoltolain 16 §:n mukaisen tiedottamisvelvollisuuden toteutumisesta
9. hyväksyä ehdotus liikelaitoksen talousarvioksi ja -suunnitelmaksi
10. päättää liikelaitoksen talousarviosta ja -suunnitelmasta
11. laatia liikelaitoksen erillistilinpäätös
12. valita ja irtisanoa liikelaitoksen johtaja
13. päättää liikelaitoksen johtajan palvelussuhteen ehtoihin liittyvistä asioista kaupungin henkilöstöasioista annettujen säännösten mukaisesti
14. hyväksyä hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät menettelytavat
15. päättää liikelaitoksen nimen kirjoittamiseen oikeutetuista
16. valvoa liikelaitoksen etua ja käyttää sen puhevaltaa liikelaitoksen tehtäväalueella

17. päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista, ellei valtuuston hyväksymän talousarvion sitovuussäännöksistä muuta määrätä, yhteen sovitettuna kadunpidon kanssa
18. päättää muista toimialaansa liittyvistä hankinnoista, kuten suunnittelu-, urakka- ja hankintasopimuksista kaupungin yleisiä periaatteita ja ohjeita noudattaen
19. päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta
20. päättää yksittäistapauksessa vesihuollon osalta perittävistä maksuista vapauttamisesta
21. päättää saatavien tileistä poistamisesta
22. päättää vahingonkorvauksesta

48 § Työterveysliikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja ratkaisovalta

Kallaveden Työterveys Liikelaitos tuottaa ja kehittää työelämälle terveydenhuollon palveluja kunnallisena liikelaitoksena. Liikelaitos täyttää kansanterveyslain mukaiset velvoitteet työterveyshuoltopalvelujen järjestämisestä. Varsinaista toimintaa harjoitetaan toiminimellä Kallaveden Työterveys.

Johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen kannattavuudesta, hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Yleisen johtamis- ja valvontatehtävän lisäksi johtokunnan tehtävänä on:

1. päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämisestä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden rajoissa sekä seurata tavoitteiden saavuttamista ja raportoida niiden saavuttamisesta
2. hyväksyä ehdotus liikelaitoksen talousarvioksi ja -suunnitelmaksi
3. päättää liikelaitoksen talousarviosta ja -suunnitelmasta
4. laatia liikelaitoksen erillistilinpäätös
5. päättää palvelujen ja muiden suoritteiden hinnoitteluperiaatteista
6. valita ja irtisanoa liikelaitoksen johtaja
7. päättää liikelaitoksen johtajan palvelussuhteen ehtoihin liittyvistä asioista kaupungin henkilöstöasioista annettujen säännösten mukaisesti
8. hyväksyä hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät menettelytavat
9. päättää liikelaitoksen nimen kirjoittamiseen oikeutetuista
10. valvoa liikelaitoksen etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa liikelaitoksen tehtävälueella
11. päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista, ellei valtuuston hyväksymän talousarvion sitovuussäännöksissä muuta määrätä
12. päättää muista toimialaansa liittyvistä hankinnoista kaupungin yleisiä periaatteita ja ohjeita noudattaen
13. päättää hallinnassaan olevan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta liiketoimintaa lukuun ottamatta
14. päättää yksittäistapauksessa maksusta vapauttamisesta
15. päättää saatavien tileistä poistamisesta

16. päättää vahingonkorvauksesta

49 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Toimielin, luottamushenkilö ja viranhaltija voivat päättää sille hallintosäännöllä siirretyn toimivallan siirtämisestä alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

50 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta

Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee hallintojohtaja.

Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisultaansa alaiselleen viranhaltijalle.

51 § Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja kukin erikseen.

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi voi päättää johtokunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi johtokunnan esittelijä.

Sama oikeus ottamiseen on henkilöstöjohtajalla niiden viranhaltijapäätösten osalta, jotka koskevat palvelussuhteeseen ottamista tai palvelusuhteen ehtoja.

Kaupunginhallituksella ei ole kuitenkaan otto-oikeutta kuntien yhteisen lautakunnan tekemiin päätöksiin, mikäli yhteistoimintasopimuksessa on mainituilla tavoin määrätty.

52 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen ja kaupunginhallituksen jaoston on ilmoitettava kaupunginhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan alaisen viranomaisen ja lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Liikelaitoksen johtokunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava johtokunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista johtokunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksissa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi.

6 luku

Toimivalta henkilöstöasioissa

53 § Määräysten soveltaminen

Tämän hallintosäännön määräyksiä noudatetaan, ellei kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa, työsuhteislaissa, muussa laissa tai muussa johto- tai toimintasäännössä muuta määrätä.

Viranhaltijan toimivalta määrätään tässä johtosäännössä hänen hallinnollisen asemansa perusteella.

Viranhaltijoiden ja henkilöstön hallinnollinen asema on seuraava:

- kaupunginjohtaja
- palvelualuejohtaja
- asiakkuusjohtaja
- palvelupäällikkö
- lähiesimies
- henkilöstö

Johtajien ja esimiesten tehtävistä määrätään tämän hallintosäännön 3 luvussa. Liikelaitosten toimitusjohtajien, pelastusjohtajan sekä elinvoima- ja konsernipalvelujen vastualuejohtajien hallinnollinen asema on asiakkuusjohtaja.

Tässä hallintosäännössä tarkoitetaan

- henkilöstöasioista vastaavalla toimintasäännössä määrättyä viranhaltijaa, jonka virkavastuulle kuuluvat yleiset henkilöstö- ja palvelussuhdeasiat sekä työnantajatehtävät

Toimintasäännöillä määrätään henkilöstöasioista vastaavat viranhaltijat.

54 § Virka- ja työsuhteet

Kuopion kaupungin palveluksessa oleva henkilöstö on virka- tai työsuhteessa. Virat perustetaan viranomaistehtäviä varten. Muut tehtävät hoidetaan työsuhteisina tehtävinä.

Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja perustamisen yhteydessä viran palkkauksesta.

Ellei viran kelpoisuusehdoista ole säädetty laissa, asetuksessa tai määrätty hallintosäännössä tai viran perustamisen yhteydessä, niistä päättää palvelukseen ottava viranomainen ennen viran täyttötoimiin ryhtymistä.

Kaupunginhallitus päättää viran lakkauttamisesta.

Kaupunginhallitus päättää kelpoisuusehtojen ja virkanimikkeen muuttamisesta niiden virkojen osalta, joihin ottaa kaupunginvaltuusto. Palvelukseen ottava viranomainen päättää muiden virkojen kelpoisuusehtojen ja virkanimikkeiden muuttamisesta.

Henkilöstöasioista vastaava päättää työsopimussuhteisen henkilöstön nimikemuutoksista.

Päätösvaltaa virka- tai työsopimussuhteisen henkilöstön palvelukseen ottamisessa voi käyttää vain toimielin tai viranhaltija, jolle tämä toimivalta on delegoitu hallinto- tai toimintasäännöllä.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää määräaikaiseen virkasuhteeseen otettavan viranhaltijan erityisistä kelpoisuusvaatimuksista poikkeamisesta yksittäistapauksessa.

Palvelukseen ottava viranomainen vahvistaa ehdollisesti suoritettua virkavaalin tai valinnan. Mikäli virkavaalin tai valinnan on suorittanut monijäseninen toimielin, se voi päätöksellään siirtää vahvistamisen alaiselle viranhaltijalle. Kaupunginvaltuuston valitsemien viranhaltijoiden osalta kaupunginhallitus vahvistaa ehdollisesti suoritettua virkavaalin tai valinnan.

Vakinainen työsuhteinen henkilö voidaan ottaa ilman hakumenettelyä siihen perustettavaan vakinaiseen virkaan, johon hänen työhönsä kuuluvat tehtävät pääosin siirretään tehtävän uudelleenjärjestelyn yhteydessä ja hän täyttää viran kelpoisuusehdot.

55 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Vakitukseen ja määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottaminen edellyttää täyttölupaa, ellei toisin ole määrätty. Täyttölupamenettelystä ja sen piiriin kuuluvista viroista ja tehtävistä päättää kaupunginjohtaja.

Kaupunginjohtaja myöntää täyttöluvan palvelussuhteeseen ottamiseen lukuun ottamatta palvelualueita.

Palvelualuejohtaja myöntää täyttöluvan palvelussuhteeseen ottamiseen palvelualueellaan.

Palvelukseen ottavat viranomaiset ovat:

- Kaupunginvaltuusto, joka ottaa palvelukseen kaupunginjohtajan sekä palvelualuejohtajat.
- Kaupunginhallitus, joka ottaa palvelukseen kaupunkisuunnittelujohtajan, elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueen asiakkuusjohtajat, pelastusjohtajan, ympäristöjohtajan ja rakennustarkastajan;
- Lautakunta, joka ottaa palvelukseen toimialansa asiakkuusjohtajat ja muun toimialansa henkilöstön.
- Johtokunta, joka ottaa palvelukseen toimialansa johtajan ja muun toimialansa henkilöstön.

Määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottamisesta määrätään kunkin toimialan toimielimen hyväksymällä toimintasäännöllä.

56 § Yleistoimivalta

Työnantajan puhevaltaa käyttävinä edustajina toimivat kaupunginjohtaja, palvelualuejohtaja tai kaupungin henkilöstöjohtaja.

Työnantajan työnjohtovaltaa käyttää työnantajan asemassa oleva lähiesimies häneen välittömässä alaisuudessa olevaan henkilöstöön, ellei tässä johtosäännössä tai muussa johto- tai toimintasäännössä ole poikkeavasti määrätty.

Jokainen esimies toimii työnantajan edustajana ja vastaa osaltaan työnantajavelvoitteiden ja kaupungin henkilöstöpolitiikan toteuttamisesta.

57 § Virkojen ja tehtävien palkkaus

Palvelukseen ottava viranomainen päättää tehtäväkohtaisesta palkasta ottaen huomioon,

- ao. virka- ja työehtosopimuksen palkan määrittelyä koskevat määräykset,
- viran tai tehtävän nimike,
- virka- ja työehtosopimuksen mukainen palkkahinnoittelukohta ja
- työn vaativuuden arvioinnin mukainen vaativuustaso.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden palkasta.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää työvoiman saatavuuden vuoksi maksettavasta pääsääntöisesti määräaikaisesta rekrytointilisästä tai erillislisästä (TS) neuvoteltuaan asiasta henkilöstöasioista vastaavan kanssa. Lisä on sidottu siihen tehtävään, johon se on myönnetty.

Henkilöstöasioista vastaava päättää työvoiman säilyttämisen vuoksi pääsääntöisesti määräaikaisesti maksettavasta rekrytointilisästä tai erillislisästä (TS). Lisä on sidottu siihen tehtävään, johon se on myönnetty.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää tehtäväkohtaisen palkan alentamisesta puuttuvan kelpoisuuden vuoksi.

58 § Tehtäväkohtaisen palkan pysyvä tarkistaminen sopimusaloittain

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajan palkasta.

Kaupunginjohtaja päättää virka- ja työsuhteen henkilöstön harkinnanvaraisista palkantarkistuksista kaupungin henkilöstöjohtajan esittelystä.

Tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteet vahvistaa henkilöstöasioista vastaava.

Henkilöstöasioista vastaava vahvistaa viran tai tehtävän vaativuustason ja siitä aiheutuvan tehtäväkohtaisen palkan pysyvän tarkistuksen, kun viran tai tehtävän vaativuus muuttuu olennaisesti ja pysyvästi eikä palkka vastaa muuttuneita tehtäviä.

Vaativuustasolle vahvistetun tehtäväkohtaisen palkan tarkistaminen (tasokorotus) ja palkkauksellisten epäkohtien korjaaminen sovitaan tai vahvistetaan järjestelyerien osalta henkilöstöpäällikön toimivaltaan kuuluvassa paikallisneuvottelussa.

59 § Tehtäväkohtaisen palkan määräaikainen tarkistaminen

Henkilöstöasioista vastaava päättää tehtäväkohtaisen tai kokonaispalkan määräaikaisesta tarkastamisesta enintään kymmenellä prosentilla (= lisävastuupalkkio ja OVTES työn vaativuuden arviointiin liittyvä lisä), kun tehtävän vaativuus olennaisesti muuttuu, eikä palkka vastaa muuttuneita tehtäviä.

Henkilöstöasioista vastaava päättää tehtäväkohtaisen palkan määräaikaisesta tarkistamisesta TS:n alaisen henkilöstön osalta työn vaativuuden arviointijärjestelmän mukaisesti, kun tehtävän vaativuus olennaisesti muuttuu, eikä palkka vastaa muuttuneita tehtäviä.

60 § Työkokemuslisät ja muut vastaavat lisät

Henkilöstöasioista vastaava päättää työkokemuslisän, ammattialalisän tai muun vastaavan lisän maksamisesta sekä kaikista OVTES:n vastaavista lisistä.

61 § Kannustava palkkaus

Kaupunginhallitus päättää kannustavan palkkauksen yleisistä periaatteista ja tavoitteista.

Henkilöstöpäällikkö myöntää luvan tulospalkkauksen käyttöönottamiseen.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan, palvelualuejohtajien sekä asiakkuusjohtajien palkitsemisjärjestelmästä. Kaupunginjohtaja päättää järjestelmän mukaisten palkkioiden maksamisesta muilta osin, mutta kaupunginjohtajan osalta niistä päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Asiakkuusjohtaja päättää henkilökohtaisen lisän maksamisesta lähiesimiehen tekemän esityksen perusteella talousarvioon tätä tarkoitusta varten varatusta määrärahasta tai virka- ja työehtosopimusten palkkauseräysten toteuttamiseksi.

Asiakkuusjohtaja päättää henkilökohtaisen lisän maksamisesta lähiesimiehen tekemän esityksen perusteella talousarvioon tätä tarkoitusta varten varatusta määrärahasta tai saavutetusta euromääräisestä säästöstä.

Ylempi esimies päättää lähiesimiehen esityksestä hyvästä työsuorituksesta maksettavasta kertapalkkiosta.

62 § Virkavapaan ja työloman myöntäminen, keskeyttäminen, peruuttaminen, virkamatkamääräyksen antaminen ja koulutukseen osallistuminen

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien vuosilomien ja muiden virkavapaiden myöntämisestä, niiden palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavasta sijaisesta sekä muista sijaisuusjärjestelyistä.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja päättää kaupunginjohtajan virkamatkoista, koulutukseen osallistumisesta, edustus- ja matkakuluista.

Kaupunginjohtaja päättää palvelualuejohtajien virkamatkoista, koulutukseen osallistumisesta, edustus- ja matkakuluista.

Kaupunginjohtaja päättää elinvoima- ja konsernipalvelujen palvelualueen asiakkuusjohtajien virkavapaan myöntämisestä, sen palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavista sijaisista ja muista sijaisuusjärjestelyistä, virkamatkamääräyksistä, edustus- ja matkakuluista ja koulutukseen osallistumisesta;

Kaupunkiympäristön palvelualueen palvelualuejohtaja päättää kaupungin liikelaitosten johtajien ja pelastusjohtajan virkavapaan myöntämisestä, sen palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavista sijaisista ja muista sijaisuusjärjestelyistä, virkamatkamääräyksistä, edustus- ja matkakuluista ja koulutukseen osallistumisesta.

Lähiesimies päättää henkilöstönsä virkavapaan tai työloman myöntämisestä, sen palkallisuudesta, keskeyttämisestä, peruuttamisesta, tarvittavista sijaisista ja muista sijaisuusjärjestelyistä, virkamatkamääräyksistä, edustus- ja matkakuluista ja koulutukseen osallistumisesta.

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien oma-aloitteiseen ja työtehtäviin vain välillisesti liittyvään koulutukseen osallistumisen palkka- ja muista eduista.

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta päättää alaisensa asiakkuusjohtajan oma-aloitteiseen ja työtehtäviin vain välillisesti liittyvään koulutukseen osallistumisen palkka- ja muista eduista.

Asiakkuusjohtaja päättää muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden oma-aloitteiseen ja työtehtäviin vain välillisesti liittyvään koulutukseen osallistumisen palkka- ja muista eduista.

63 § Palvelussuhteen irtisanominen, purkaminen, varoituksen antaminen ja lomauttaminen

Palvelukseen ottava viranomainen irtisanoo tai purkaa palvelussuhteen ja antaa työ sopimuslaissa ja kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa tarkoitetun varoituksen.

Kaupunginhallitus irtisanoo tai purkaa palvelussuhteen ja antaa em. varoituksen tapauksissa, joissa palvelukseen ottava viranomainen on kaupunginvaltuusto lukuun ottamatta kaupunginjohtajaa, jonka palvelussuhteen irtisanoo kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallitus päättää henkilöstön lomauttamisesta talouden ja toiminnan sopeuttamistoimenpiteenä sekä lomautuksen yleisistä periaatteista.

Asiakkuusjohtaja päättää henkilöstön lomauttamisesta toimenpiteenä tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla yksittäistapauksissa työ sopimuslain ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain edellytysten täytyessä.

Lähiesimies panee täytäntöön henkilöstön lomauttamisen.

Henkilöstöasioista vastaava päättää palkan takaisin perinnästä.

64 § Virantoimituksesta pidättäminen

Kaupunginvaltuusto päättää kaupunginjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginhallitus päättää palvelualuejohtajan ja muiden kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden virantoimituksesta pidättämisestä.

Asianomainen toimielin päättää muiden kuin edellä mainittujen viranhaltijoiden virantoimituksesta pidättämisestä.

65 § Väliaikainen virantoimituksesta pidättäminen

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päättää kaupunginjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginjohtaja päättää palvelualuejohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunkiympäristön palvelualueen palvelualuejohtaja päättää kaupungin liikelaitosten johtajien ja pelastusjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Palvelualuejohtaja, liikelaitoksen johtaja ja pelastusjohtaja päättävät osaltaan muiden kuin edellä mainittujen viranhaltijoiden väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Päätös viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä on saatettava välittömästi edellisessä pykälässä mainitun ylemmän viranomaisen vahvistettavaksi.

66 § Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen, viranhaltijan siirtäminen toiseen virka- tai työsuhteeseen

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan, palvelualuejohtajan ja muiden kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden virkasuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta ja siirtämisestä toiseen virka- tai työsuhteeseen.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää muiden kuin edellä mainittujen viranhaltijoiden virkasuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi, virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta ja viranhaltijan siirtämisestä toiseen virka- tai työsuhteeseen.

67 § Viranhaltijan sivutoimilupa ja sivutoimi-ilmoitus

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan, palvelualuejohtajan ja muiden kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden sivutoimiluvasta sekä sivutoimi-ilmoituksen aiheuttamista toimenpiteistä.

Palvelukseen ottava viranomainen päättää muiden viranhaltijoiden sivutoimiluvasta sekä sivutoimi-ilmoituksen aiheuttamista toimenpiteistä.

68 § Johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevien työaikakorvaukset

Kaupunginhallitus päättää KVTES III luvun 23 §:ssä mainittujen työaikakorvausten maksamisesta kaupunginjohtajalle ja palvelualuejohtajille.

Kaupunginjohtaja päättää esittelystä työaikakorvausten maksamisesta KVTES III luvun 23 §:n 3 momentissa mainituille viranhaltijoille.

69 § Muut määräykset

Henkilöstöasioista vastaava vahvistaa käytettävät yleiset työaikamuodot, joita toiminta-alueella noudatetaan.

Henkilöstöasioista vastaava päättää, kuka tai ketkä toiminta-alueen henkilökuntaan kuuluvat saavat käsitellä henkilöstön terveydentilaa koskevia tietoja ja huumausainetestiä koskevaa todistusta.

Henkilöstöasioista vastaava päättää kaupungin omien ansiomerkkien myöntämisestä.

Kaupunginhallitus päättää kokouksiin osallistumisesta maksettavasta kertapalkkiosta.

70 § Liikelaitoksia koskevat määräykset henkilöstöasioissa

Liikelaitoksen johtokunta päättää toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdoista työ- ja virkaehtosopimusten rajoissa.

Liikelaitoksen toimitusjohtaja päättää muun henkilöstön osalta palkka- ja muista työehtoihin liittyvistä asioista työ- ja virkaehtosopimusten sekä kaupungin linjausten rajoissa.

71 § Tytär yhteisöjä koskevat henkilöstöpoliittiset periaatteet

Tytär yhteisöjä koskevat henkilöstöpoliittiset periaatteet annetaan Kuopion kaupungin konserniohjeissa.

7 luku

Asiakirjahallinnon järjestäminen

72 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kunnan eri tehtävissä sekä

1. vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta,
2. määrää kunnan asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan,
3. antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan, toimialojen sekä toimialojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä,

4. päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, eAMS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
5. nimeää kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää.

73 § Lautakunnan asiakirjahallinnon tehtävät

Lautakunta huolehtii oman toimialansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä nimeää asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan.

II OSA

Talous ja valvonta

8 luku

Taloudenhoito

74 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet, henkilöstö- ja investointiohjelmat sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitosten talousarvion sitovat erät ja liikelaitosten sitovat toiminnan ja taloudet tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

75 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta hyväksyy talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat. Nämä toimitukset voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Valtuusto voi talousarvion yhteydessä hyväksyä erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta seuraa tulosalueen ja tulosyksiköiden talousarvion sekä tulos- ja palvelutavoitteiden toteutumista.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille säännöllisesti erikseen kaupunginhallituksen päättämällä tavalla. Kaupunginvaltuustolle raportoidaan talousarvion toteutumisesta lakisääteisen tilinpäätöksen lisäksi vähintään kahdella kalenterivuoden aikana laadittavalla osavuositarkastuksella.

76 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Valtuusto päättää määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen johtokuntatasoisten sitovien tavoitteiden muutoksista. Valtuuston asettamien tavoitteiden muutoksista päättää valtuusto.

77 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Suunnitelmapoistojen perusteet hyväksyy valtuusto.

Valtuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden pohjalta kaupunginhallitus hyväksyy hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

78 § Avustukset ja takaukset

Toimielinten on vuosittain vaadittava toimintakertomus ja tilinpäätös sellaisilta yhteisöiltä, joita kaupunki on avustanut tai joiden sitoumuksia kaupunki on taannut yli 10.000 eurolla.

79 § Rahatoimen hoitaminen

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista.

Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Muutoin kaupungin rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus.

80 § Maksuista päättäminen

Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Maksujen yksityiskohtaisista perusteista ja maksuista päättää hallintosäännössä mainittu viranomainen.

81 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

9 luku

Ulkoisen valvonta

82 § Ulkoinen valvonta ja sisäinen valvonta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

83 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokoukseen.

84 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi, mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunta

1. seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa,
3. tekee aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla,
4. tekee esityksen tarkastuslautakunnan talousarvioksi ,
5. hyväksyy tarkastustoimiston määrärahojen käyttösuunnitelman,
6. hyväksyy tarkastuspäällikön viran kelpoisuusvaatimukset,
7. päättää sopimusten tekemisestä,
8. päättää työnantajan päätösvaltaan kuuluvista tarkastustoimiston henkilöstöä koskevista asioista ellei päätösvalta kuulu muulle viranomaiselle,
9. ratkaisee muutkin toimialaansa koskevat asiat, ellei ole muuta viranomaista, jolle päätösvalta kuuluu

85 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain.

86 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tilintarkastusyhteisön kuntalain 122 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan esityksen pohjalta. Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei siitä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

87 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

88 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

89 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kaupunginhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määrämällä tavalla.

90 § Tarkastustoimisto

Tarkastustoimiston tehtävänä on valmistella tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja toteuttaa hallinnon ja talouden tarkastusta sekä avustaa tilintarkastajaa.

Tarkastustoimistoa johtaa tarkastuspäällikkö, jonka kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä.

Tarkastustoimiston muun henkilökunnan valitsee tarkastuspäällikkö.

Tarkastuspäällikön sijaisena toimii tarkastuslautakunnan määräämä viranhaltija.

10 luku

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

91 § Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista hyväksyessään riskienhallintapolitiikka-asiakirjan.

92 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen
4. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
5. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta,
6. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan.

93 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

94 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginjohtaja, palvelualuejohtajat, liikelaitosten ja taseyksiköiden johtajat sekä asiakkuusjohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

95 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus on osa kaupunkikonsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmää, jota kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja käyttävät valvontatoimissaan.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on

- tutkia ja analysoida toimialojen toimintaa suhteessa tavoitteisiin, lainsäädäntöön, päätöksiin ja annettuun ohjeistukseen;
- tukea toimialoja tavoitteiden toteutumista uhkaavien riskien tunnistamisessa ja arvioida riskien hallintaa;
- tarkastaa sisäisen valvonnan toimivuutta; sekä
- arvioida päätöksentekojärjestelmän toimivuutta ja toiminnan tuloksellisuutta
- raportoida havainnoistaan myös tarkastuslautakunnalle

Sisäistä tarkastusta toteutetaan kaupunginjohtajan hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaisesti. Tarkastussuunnitelma ja sisäisen tarkastuksen työohjelma toimitetaan tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajille tiedoksi.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tarkastustehtävänsä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

III OSA

Valtuusto

11 luku

Valtuuston toiminta

96 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustolla on kaksi varapuheenjohtajaa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii ja sen muistakin sihteerintehtävistä huolehtii hallintojohtaja ja/tai kaupunginlakimies, ellei valtuusto toisin päättä.

97 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Ilmoitus jätetään valtuuston puheenjohtajalle.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton.

Puolueenvaltuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

98 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

99 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan osoituksen mukaisesti. Ryhmän sisäisen istumajärjestyksen määrää valtuustoryhmä.

12 luku

Valtuuston kokoukset

100 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käyty keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

101 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 10 päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

102 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Lisäksi esityslista toimitetaan 1–4 varavaltuutetulle valtuustoryhmän koon mukaisessa suhteessa.

103 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti.

Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

104 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä.

Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia.

Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

105 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokoukutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

106 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös kaupunginkansliaan.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

107 § Läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan, kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

108 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja saa varoituksen annettuaan määrätä poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

109 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan äänestyskoneella tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakosjärjestyksessä. Sihtööri toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut. Tämän jälkeen puheenjohtaja toteaa, onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Kokouksesta poistumisesta on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustaun päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

110 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Käsittelyn pohjaehdotuksena on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotuksena on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta.

111 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä äänestyskoneella, muulla selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruudenmukaisessa järjestyksessä;
2. puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle, palvelualuejohtajille sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, jos käsitellään asianomaisten toimielinten valmistelemia asioita; sekä
3. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

112 § Puheenvuorojen käyttäminen

Puheenvuoron saaneen on puhuttava paikaltaan tai puhujakorokkeelta.

Puhujan on pysyttävä käsiteltävänä olevassa asiassa. Jos valtuutettu poikkeaa puheessaan asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Mikäli valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos valtuutettu ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että ryhmäpuheenvuoro saa kestää enintään 6 minuuttia ja muu puheenvuoro enintään 3 minuuttia sekä repliikki- ja kannatuspuheenvuoro enintään 30 sekuntia. Tarvittaessa puheenjohtaja voi määrittellä puheenvuorojen pituuden toisin.

113 § Käsittelyn siirtämistä koskeva ehdotus

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta ja siitä on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään 15 valtuutettua sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänten enemmistöllä.

114 § Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii. Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista. Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei olisi kannatettu. Jollei ole muita äänestyskseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

Kaupunginvaltuusto ei ota käsiteltäväkseen ponsiehdotuksia.

115 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys on toimitettava avoimesti. Jos äänestys on toimitettu muulla tavalla kuin nimenhuudolla tai äänestyskoneella, äänestys on vaadittaessa tai puheenjohtajan katsoessa sen selvyuden vuoksi tarpeelliseksi toimitettava uudelleen nimenhuudolla tai äänestyskoneella.

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

1. ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestyskseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan;
2. jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotuksen suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä
3. jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, on sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määränemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, on oikeus ilmoittaa lain mukaan päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

116 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 150 §:ssä.

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

13 luku

Vaalit

117 § Yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvässä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

118 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja.

Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

119 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on kuusi jäsentä ja kullakin henkilöhenkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

120 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

121 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 122 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

122 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

123 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Sitten kun edellä 122 §:ssä mainittuja oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt, vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi ja valtuustolle julkiluettava.

124 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

125 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa päällyksessä.

14 luku

Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

126 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle, joka ilmoittaa aloitteen vastaanotetuksi.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteista johtuvat toimenpiteet päätetään siinä toimielimessä, jolla on lain, hallinto- tai toimintasäännön perusteella toimivalta asiassa. Kaupunginhallituksen tulee viedä valtuustoaloitetta koskeva asia viipymättä kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Kaupunginvaltuusto voi palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Mikäli toimivalta asiassa kuuluu kaupunginvaltuustolle, asia viedään kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Kaupunginhallituksen on vuosittain helmikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty.

127 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään neljän viikon kuluttua kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

128 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginjohtajalle ja palvelualuejohtajille kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään yhden minuutin pituisia, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista.

Kysymyksen voi toimittaa etukäteen kirjallisessa muodossa kaupunginkansliaan. Kyselytunti järjestetään valtuuston puheenjohtajan päättämänä ajankohtana.

Kirjalliseen kysymykseen annettu vastaus käsitellään kyselytunnin alussa.

Kysymykset, joihin ei kyselytunnilla voida vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

Saatuun kaupunginjohtajalta tai palvelualuejohtajalta vastauksen kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä asiaan liittyvä lisäkysymys. Myös muilla valtuutetuilla on oikeus tehdä asiaan liittyviä lisäkysymyksiä.

Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja.

Valtuuston puheenjohtajan päätöksellä kyselytunnin asemasta voidaan järjestää ennalta sovitusta ajankohtaisesta aiheesta iltakoulu, tiedotustilaisuus tai seminaari. Keskustelun puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja.

IV OSA

Päätöksenteko- ja hallintomenettely

15 luku

Kokousmenettely

129 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa.

Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

130 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely). Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

131 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

132 § Kokouskutsu ja esityslista

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsu ja esityslista päätösehdotuksineen toimitetaan vähintään kolme päivää ennen kokousta, ellei toimielin ole toisin päättänyt.

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti.

133 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä.

Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

134 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

135 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja tai esittelijä voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

136 § Läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen kokouksissa on jäsenten lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunginjohtajalla, palvelualuejohtajilla, hallintojohtajalla sekä muilla kaupunginhallituksen määräämillä henkilöillä.

Muiden toimielimien kokouksissa on jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja kaupunginhallituksen määräämällä edustajalla.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielimissä läsnäolo- ja puheoikeus voidaan antaa 15 vuotta täyttäneelle henkilölle, silloin kun toimielin kutsuu kokoukseen nuorison edustajia.

137 § Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä

Kaupunginhallitus voi määrätä edustajansa muihin toimielimiin. Edustajaksi voidaan määrätä myös kaupunginhallituksen varajäsen tai kaupunginjohtaja.

138 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

139 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

140 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päättä.

141 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

142 § Esittelijät

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

Muun toimielimen esittelijästä määrätään toimielimen päätöksellä. Jos toimielimellä on useampia esittelijöitä, toimielin päättää, miten esittelyvastuu jakautuu esittelijöiden kesken.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

143 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin pääte.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

144 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimielin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

145 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

146 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

147 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

148 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

149 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 12 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 13 luvussa.

150 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimitelimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimitelimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina

- toimitelimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu

- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide

Muuna tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjänvarmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.

151 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomaisen katsoo sen tarpeelliseksi. Kaupunginhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

16 luku

Muut määräykset

152 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

153 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomaisen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomaisen on toimitin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

154 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä. Sen jälkeen kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

155 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Valtuuston ja kaupunginhallituksen päätökseen perustuvan asiakirjan allekirjoittaa kaupunginjohtaja ja varmentaa hallintojohtaja tai kaupunginlakimies, jollei kaupunginhallitus ole päättänyt toisin.

Muun toimielimen päätökseen perustuvan asiakirjan allekirjoittaa toimielimen puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjapitäjä, jollei toimielin ole päättänyt toisin.

Toimielimen pöytäkirjanotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.

Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.

Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämässään asioissa.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

156 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta vastaanottaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, kaupunginlakimies tai hallintojohtajan valtuuttama viranhaltija.

V OSA

Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet

17 luku

Kokouspalkkiot ja ansionmenetys

157 § Yleiset määräykset

Luottamushenkilöille suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta, korvausta ansion menetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän säännön mukaisesti.

158 § Kokouspalkkiot

Kaupungin toimielinten kokouksista suoritetaan seuraavat palkkiot:

Kaupunginvaltuusto, valiokunnat, valtuuston iltakoulu, neuvottelukunta ja kyselytunti	175 euroa
Kaupunginhallitus jaostot, hallituksen iltakoulu ja hallituksen asettamattomat toimikunnat	175 euroa
Kuntarakennelain mukainen yhdistymishallitus	175 euroa
Lauta- ja johtokunnat, jaostot ja lautakunnan asettamat toimikunnat	125 euroa
Kaupungin järjestämät tiedotustilaisuudet ja seminaarit, pitäjäraadit	50 euroa

Toimielimen puheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle maksetaan jäsenen palkkio 50 %:lla korotettuna. Puheenjohtajan palkkio maksetaan kokouksen osalta ainoastaan yhdelle luottamushenkilölle.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille suoritetaan osallistumisesta kaupunginhallituksen kokoukseen sama palkkio kuin kaupunginhallituksen jäsenellekin. Kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja muulle jäsenelle suoritetaan osallistumisesta valtuuston kokoukseen palkkio samojen perusteiden mukaisesti kuin valtuutetuillekin.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja kaupunginhallituksen määräyksestä lautakunnan kokoukseen osallistuvalla kaupunginhallituksen muulle jäsenelle suoritetaan palkkio samojen perusteiden mukaisesti kuin lautakunnan jäsenellekin.

Mikäli sama toimielin kokonaisuudessaan kokoontuu yhtenä päivänä useammin kuin kerran, maksetaan kokouksista ainoastaan yksi palkkio.

159 § Vuosipalkkiot

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajille ja jäsenille sekä muiden alla mainittujen toimielinten puheenjohtajille maksetaan tämän säännön 158 §:ssä mainitun kokouspalkkion lisäksi kokousten ulkopuolella suoritetuista tehtävistä seuraavan suuruinen vuosipalkkio:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	10.000 euroa
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja	6.000 euroa
Valtuustoryhmän puheenjohtaja	2.000 euroa
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	10.000 euroa
Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja	8.000 euroa
Kaupunginhallituksen jäsen	4.000 euroa
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	3.000 euroa

Kasvun ja oppimisen lautakunta	3.000 euroa
Kaupunkirakennelautakunta	3.000 euroa
Perusturva- ja terveyslautakunta	3.000 euroa
Tarkastuslautakunta	3.000 euroa
Savo-Pielisen jätelautakunta	2.000 euroa
Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2.000 euroa
Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta	2.000 euroa
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	2.000 euroa
Kallaveden Työterveyden johtokunta	2.000 euroa
Kuntatekniikkaliikelaitoksen johtokunta	2.000 euroa
Kuopion Veden johtokunta	2.000 euroa

Milloin edellä tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on jatkunut kuukauden. Sen jälkeiseltä ajalta on varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

Valtuustoryhmän puheenjohtajalle maksettava palkkio maksetaan kuntavaalien tuloksen perusteella muodostetun valtuustoryhmän puheenjohtajalle.

Keskusvaalilautakunnan sekä vaalilautakunnan ja -toimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenille suoritetaan kultakin äänestys- ja tarkastuspäivältä seuraavan suuruiset palkkiot, joihin sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä:

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja	240 euroa
Keskusvaalilautakunnan jäsen tai varajäsen	190 euroa
Vaalilautakunnan tai -toimikunnan puheenjohtaja	220 euroa
Vaalilautakunnan tai -toimikunnan varapuheenjohtaja	190 euroa
Vaalilautakunnan sihteeri	190 euroa
Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsen tai varajäsen	170 euroa
Kotiäänestyksen vaalitoimitsija	170 euroa

Toimituspäiviä edeltävistä ja niitä seuranneista kokouksista maksetaan tämän säännön 2 §:n mukaisesti määräytyvä lautakunnan jäsenen kokouspalkkio. Puheenjohtajalle maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle maksetaan kullakin kerralla vaalikohtainen kertapalkkio 2.000 euroa. Tasavallan presidentin vaalin ollessa kaksivaiheinen tai vaalitoimituksen sisältäessä kaksi eri vaalitoimitusta palkkio maksetaan kuitenkin vain kertaalleen.

Sihteerinä toimivalle luottamushenkilöjäsenelle, jolle ei makseta vuosipalkkiota tai muuta erityistä korvausta sihteerin tehtävien hoitamisesta, suoritetaan asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

Kun valtuusto, kaupunginhallitus tai muu toimielin on valinnut luottamushenkilön sellaiseen edustajainkokoukseen, toimikuntaan, varsinaiseen kunnallishallinnon alaan kuulumattomaan toimielimeen tai muuhun vastaavanlaiseseen luottamustehtävään, josta ei makseta muuta palkkiota, suoritetaan hänelle "lautakunnat" jäsenen kokouspalkkiota vastaava palkkio. Vastaava korvaus suoritetaan luottamushenkilön osallistumisesta valtuuston neuvottelukunnan kokoukseen.

Luottamushenkilölle, jonka kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja on määrännyt kaupungin edustajaksi muuhun tilaisuuteen, josta ei makseta eri palkkiota, suoritetaan 1. momentin mukainen palkkio. Viikonloppuna tapahtuvasta edustamisesta maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

Tässä säännössä mainittujen palkkioiden tulee perustua kokouspöytäkirjoihin, tilaisuudesta laadittuihin muistioihin tai muuhun luotettavaan selvitykseen.

Toimielimen sihteerin tai tehtävän antajan tulee tehdä palkkioiden maksamista koskevat ilmoitukset joka toinen kuukausi. Luottamustoimipalkkiot ja luottamustoimen hoidosta aiheutuvat muut korvaukset maksetaan kahden kuukauden välein. Vuosipalkkio maksetaan suhteellisenä osuutena kuukausittain.

160 § Ansionmenetyksen korvaaminen

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan kuuluu laskun hyväksyminen.

Luottamushenkilön oikeudesta saada luottamustehtävän hoitamisesta johtuen matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa, kurssipäivärahaa ja korvausta ulkomaille tehdystä virkamatkasta ovat soveltuvin osin voimassa kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräykset.

Kokousmatkoista suoritetaan matkakustannusten korvausta niille kaupungin luottamushenkilöille, jotka asuvat kantakaupungin alueen ulkopuolella.

Kantakaupungin alueella tarkoitetaan aluetta, jota rajoittaa pohjoisessa Kallan läppäsillat, etelässä Pitkälähti, entinen Peuran saha sekä idässä ja lännessä rantaviiva.

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä vain silloin, kun menetys on todella tapahtunut. Korvaus voi olla enintään tosiasiallista menetystä vastaava. Samoin edellytyksin maksetaan korvausta kohtuullisista kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä kultakin alkavalta tunnilta. Ulkopuolisille suorittamistaan kustannuksista (esim. lastenhoidon järjestäminen) luottamushenkilön tulee esittää tosite. Lisäksi luottamushenkilön tulee hakemuksessaan vakuuttaa, että aiheutunut kustannus on tarpeellinen luottamustoimen hoitamisen kannalta.

Ansionmenetyksestä suoritettavan korvauksen enimmäismäärä on 40 euroa tunnilta ja muun korvauksen enimmäismäärä on 20 euroa tunnilta. Korvausta maksetaan enintään kahdeksalta tunnilta vuorokaudessa.

Saadakseen korvausta ansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä ja tosiasialliseen menetykseen perustuva selvitys kustannuksista. Työnantajan todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimituksessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään ja luottamustoimen johdosta aiheutuneista kustannuksista.

Mikäli muuta ei ole esitetty, ansionmenetyksen määräksi tunnulta katsotaan viimeksi vahvistetun valtionverotuksen ansiotulon määrä jaettuna luvulla 1620. Yrittäjien osalta ansiotuloksi lasketaan verotuksessa vahvistetut ansiotulot sekä sellaiset osinkotulot, jotka on nostettu yhtiöstä, joista ansionmenetykskorvauksen hakija omistaa yli 50 prosenttia.

Edellä mainittuja todistuksia tai selvityksiä ei vaadita, jos korvattava määrä on enintään 15 euroa/tunti. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen hoitamisesta aiheutuneiden kustannusten määrästä.

161 § Tulkintatilanteiden ratkaiseminen

Palkkion perusteesta tai määrästä syntyneet erimielisyydet ratkaisee kaupunginhallitus. Kaupunginhallitus voi perustellusta syystä yksittäistapauksessa päättää palkkiosta tästä säännöstä poiketen.

162 § Voimaantulo

Tämä hallintosääntö tulee voimaan 1.6.2017.